Զ. ՏԱՐԻ 1670 ԹՈՒԱԿԱՆ ՀՈՒՅՍ 2 ԱՒԵԼԵԱՅ 1381 — Հ. Տ. 7 ՕԳՈՍՏՈՍ 1889 — Ն. Տ. 19 ՕԳՈՍՏՈՍ 1889 — ՀԻՃՐ. 22 ՁԻԼՀԻՃԱՅԻ 1306 ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ

20 ՓԱՐԱ.

ՆԱՄԱԿ ԿԱՐ ԱՐ ԵՒ ԻՄԻՆ ԴՐՈՒԹԻՒՆ ՊԵՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ Գալաթիա, Նորատունկեան-խան

درعليه‌ده غلطه‌ده نورادونكيان خانده آروه‌لك غزته‌سى اداره‌سنه

Direction du journal AREVELK
Noradounghian Han, Galata
CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

20 ՓԱՐԱ.

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ հասար Տարեկան գահկան արժէք	160
» » Վեցամսեայ » »	80
» » Եռամսեայ » »	40
Գաւառաց » Տարեկան » »	200
» » Վեցամսեայ » »	100
Օտար երկիրներէ տարեկան ֆրանք	56
» » վեցամսեայ »	28

Դուրս զրկուած լրագրաց համար ծախքը Տնօրէնութեան վրայ է խմբագրութեան զրկուած նամակ կամ գրութիւն ետ չտրուիր։

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Կ. ՊՈԼԻՍ, 7 ՕԳՈՍՏՈՍ, 1889

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՕՐՈՒՄԱՆ ԽՆԴԻՐՆԵՐՆ

ԳԵՐՄԱՆՈՅՆ ԱՏԵԱՆ

ԴԱՏԱՍՏԱՆ ՁՕՐ. ՊՈՒԼԱՆԺԷԻ

(Շարանակութիւն ընթերցումներու.)

Ընդհանուր Դատախազն աստ կը յուզէ ուրիշ խնդիր մը։

«Պուլանժէ, իւր հանգստեան թոշակն և Պատուոյ Լեգէոնի թոշակն ի միասին հաշուելով, տարեկան 12,000 ֆր.է աւելի եկամուտ չունի։ Անձնական հարստութիւն չունի։ Ադքատութիւնն ամէթ չէ. ընդհակառակն, շատ յարգելի վիճակ մ'է։ Բայց երբ գիտենք թէ Պուլանժէ տարին առ նուազն երկու միլիոն ֆրանք կը ծախսէ, իրաւունք չէ՞ հարցունել թէ ո՛ւստից կը գտնէ այս անգին գումարներ։ Այս բան գաղտնիք մ'է։ Բայց պէտք է գիտնալ թէ Ֆրանսայի մէջ ո՛չ ոք ստակի աղտոտ գործոց մէջէն մաքուր կրնայ ելնել։ Ստակի մասին պարկեշտութիւնը բարոյական խիստ օրէնք մ'է Ֆրանսայի մէջ։ Այս մասին մեր քննութիւնը որոշ տեղեկութիւններ տուած են մեզ։ «Զեմ խօսիր հանրածանօթ դրագէսի մը խոհարարուհւոյն վրայ, որ Պուլանժէի բնակարանը գացեր է, և իւր պուլանժէական հաւատարմութիւնն և անձնուիրութիւնն յայտարարելով, վառարանին վրայ 20 ֆրանքնոց մը թողեր է։ Ասոր ողորմութիւն կ'ըսեն պարզապէս։ (Մէնթոպ։)

«Բայց մեր ձեռաց մէջ ունինք թղթատարութեան ընկալագրեր, որք կ'ապացուցանեն թէ 1887 յունուար 1էն մինչեւ իւր փախուստը Պուլանժէ 1,275 հատ յանձնարարեալ նամակներ ստացած է։ (Դրամ կը զրկուի յանձնարարեալ նամակներով)։ Այս նամակաց 18 ը օտար երկիրներէն կուգային, 14 ը Իտալիայէն, երեքն Աւստրիայէն, մէկն ալ Գերմանիայէն։ Գումարները չգիտեմ։ Բայց անմեկնելի հարստութիւն մ'է այս։

«Պուլանժէի բարեկամներէն մին, Պ. Վէրկուէն, ի Վերսայլ գումարման մը մէջ խոստովանած լինելով թէ պուլանժէական կուսակցութեան եկամուտք մասամբ Տիլլոն կոմսին հարստութեան արդիւնք էին (Ֆէնթոպ։) մասամբ ալ օտար երկիրներէն եկած գումարներ, բաց ի Գերմանիայէն և Անգլիայէն, ներկայից մին աղաղակեց.

—Ամենալաւ քան է որ ֆրանսայէ ղրկուած մը օտար երկիրներեն դրամ ընդունի իւր ազգն յուզելու համար։

«Եթէ այսպիսի գումարներ կը զրկուին առ Պուլանժէ, քաղաքական նպատակ է անշուշտ, մինչ ինք զանոնք կը վատնէ անձնական զուարճութեանց մէջ, գոհացնելու համար այնպիսի ճաշակներ որք անվայել են երիտասարդութիւնն անցուցած մարդու մը։»

Ֆէլիոռէի պատմութեան նայելով, ընդհանուր դատախազին այս վերջին խօսքը դպչեր է գրկարդ մը տարիքոտ ատենակալներու, որք իրենց տարիքին հակառակ՝ կ'երեւի թէ երիտասարդական զուարճութիւններէ հրաժարած չեն բոլորովին։

«Սա ակներեւ է թէ Պուլանժէ ուրիշին դրամովը կը զբոսնու։ Պատուոյ դրպչող բան մը չէ՞ քաղաքական նպատակաւ միամիտներուն իրեն վստահած դրամները վատնել անձնական հաճոյից։ Այս յանցանքին պատժական օրէնքոց մէջ պատիժ չէ նշանակուած, բայց բարոյական օրէնքը կը դատապարտէ զինք, երբ խորհինք մանաւանդ թէ Պուլանժէ իւր քաղաքական բարեկամաց դրամն այնպէս կը գործածէ ինչպէս գործածեց բանակի՛ն դրամը։» (Խոր պոռոտրիւն։)

Հոս քանի մը վայրկեան նիստը դադրեցաւ։ Շարունակելով, ընդհանուր դատախազը նկարագրեց Պուլանժէի բնակարանն ի Տիւռոն տ'Իւրվիլլ փողոց, ուր խնդարկուք մեծ բազմութեամբ կը դիմեն ամէն օր, ուր դրամ կը բաշխուի անհամար, մանաւանդ օրականներ կը բաշխուին սահմանեալ՝ Պուլանժէի անցած տեղերը պուլանժէական աղաղակներ արձակելու համար, և ուր տասն և հինգի չափ կորովի մարդիկ Պուլանժէի անձը կը պահպանեն զինեալ, իրրեւ նոր իմն Պրետորեան պահակազունդ նոր Կեսարին։

«Պուլանժէ առեւտրական հսկայ ձեռնարկութիւն մը յառաջ կը տանէր՝ գործակալ ունենալով դատարիչներն ու ստահակները։ Մորֆիի պաշտօնն էր անոնց հետ բանակցիլ ի Մոնմարթր փողոց սրճարանի մը մէջ, և Լապրիւյէռ կը վարէր անոնց խոստացուած վարձքը։ Գալով ինքնակոչ Հայրենասիրաց Դաշնակցութեան, սոքա պահակազօրքն էին ապագայ Դիկտատորին։ Երբ գաւառի մէջ ընտրութիւն մը կատարել հարկ լինէր, դատարկաշրջիկները Փարիզէ խումբ խումբ կը փոխադրուէին այն գաւառ։ Իրենց կ'ապահովուէր օրական 15ական ֆր. վարձք, նաեւ իրենց վճառած պուլանժէական թղթոց կատարելիք կէսը։ Պուլանժէի անցած ճամբուն վրայ տեղ տեղ կը կենային, և Կեցցէներ կ'արձակէին։ Օր. Պուլանժէի ամուսնութեան օրն, եկեղեցւոյ առջեւ խնամած էին ընդ տասնութեամբ Պէքիյյան անուն մէկու մը։ (Մէնթոպ։)

«Յունուար 27ի ընտրութեան ժամանակ Տիլլոն և Տէրուլէտ ահագին քանակութեամբ դատարկաթղթեր վարձեցին։ Այս միջոցիս ճշմարտապէս դիւցազներգական դէպքեր տեղի ունեցան։ Պուլանժէ կ'ուզէր անպատճառ իրրեւ Ռուսիոյ մասնաւոր բարեկամ ցոյց տալ ինքզինք և իւր բարեկամք վարձելով կէթէ-Մոնպարնասի փոքրիկ թատրոնն, որ իւր ընտրական մարտակցութեան կենտրոն էր, ամբոխ մը գտնուէր, հոն ներկայացնել տուին Մ'ինչ Սիբէրով ռուսական խաղը։ Դատարկաթղթերներն որք իրրեւ թատերական հասարակ ժողովուրդ վարձուած էին, բեմին վրայ կ'անցնէին ու կը դառնային կէ՛ՆՇ՛ Զար, և կեցցէ՛ Պուլանժէ» աղաղակներով, և հետեւեալ օրը Ռոշֆոռ, որ ամէն բան կը հեգնէ, ամենօրեայ կը փառաբանէր այս ինքնարուխ ցոյցն ի նպաստ Ռուսիոյ։ (Եէլոբոպէ- Ֆէնթոպ։)

«Դիժբանատպէս, Պուլանժէ լոկ ստաներ ու դատարիչներ չվարձեց։»

Պաշտօնատարներ ալ հրապուրեց։ Ունայնամիտներ գտաւ որոց ամէն բան խոստացաւ։ Սպայներ անգամ կաշառեց։ «Փաստերը ձեռքս են», կ'աղաղակէ Պուռվիէռ։ Երբ գաւառան մը ի գլուխ իւր զօրաց կը վտանգէ իւր կեանքն, կերպիւ իւիք կ'ապնուացնէ իւր ըրածը։ Բայց երբ կը տեսնենք մարդ մը որ խիզճեր կը սակարկէ, կ'ընդունի և քիչ մը ոսկւով կը վարձատրէ արհամարհելի ստորադասներու անձնուիրութիւնն, որք կը մատնեն զիրենք ապրեցնող կառավարութիւնը, կընենք ըսել թէ այսպիսի ոմն՝ իբրեւ մարդ և իբրեւ դատաւոր՝ ի սպառ խոտելի և դատապարտելի էակ մ'է։ Պուլանժէի պայուսակին մէջ գտանք այս մատնութեանց դրութիւնն ապացուցանող ամէն թղթերը։ Դիտէինք արդէն, Շաթէնեէ ատենն երիտասարդ զինուորի մը վկայութենէն, թէ մարդիկ կը շրջէին Փարիզի մէջ, կը խմցնէին զօրաց, որոց կը գովէին զօրավարն, և ծանուցանելով թէ մեծ շարժում մը պիտի յարուցանէ, կը հրաւիրեին զանոնք յարիլ զօրավարին կողմը, մէկ մէկ ոսկեդրամ սահեցնելով անոնց ձեռաց մէջ։ Ինքն իսկ, Պուլանժէ, պահեստի երրորդ բանակին սպայներն ինքնադիր հրաւէրով մ'ընդունեց իւր բնակարանն։ Ի Սոմ դաւառ, ընտրական պայքարի միջոցին, Պառոն տը Վաթվիլլ 20 ֆրանքնոցներ բաշխեց Մոնտիտիէի պահապան զօրաց։ Ի Լիդիէօ, ուր Պ. Լակէռ կը դտնուէր անցեալ տարի իբրեւ պահեստի զինուոր իւր պարտականութիւնը կատարելու, անհատատրիմ ենթասպայներ եկան ներկայանալ բանակէն վտարեալ զօրավարին։ Դրնդին դեր-գնդապետ Պ. Վիթալի հեռագիր մը ղրկելով առ Լակէռ՝ պաշտպանութիւն խնդրեց կառավարական մարդոց դէմ։ (Խոր պոռոտրիւն։) Նոյն դրնդին գնդապետն էս իւր օգնականին պէս ըմբոստ դտնուեցաւ։

«Քաղաքային տարրին վրայ ևս նոյն ձեռնարկները կը լինէին։ «Հայրենասիրաց Դաշնակցութիւնը» վարժապետներէ, մաքսային պաշտօնեայներէ, նոյն իսկ բանտերու գրագիրներէ խնդրեց իրեն պատուիրակ լինել։ Գաւառային կեդրոնի մ'ընդհանուր դատախազութեան քարտուղարը, նամակ գրելով առ Պուլանժէ, իւր անձնուիրութիւնն յայտնեց, ծանուցանելով թէ տեղւոյն ընդհանուր դատախազի օգնական և ոստիկանութեան կեդրոնատան գործակալն ևս համամիտ են Պուլանժէութեան։ Մի՛ վախնաք։ Այս ամէն պաշտօնէից անուանք ծանուցուեցան ուր որ անկ էր պարտ ու պատշաճ տնօրինութիւն։ Այդ եռանդալից պաշտօնեայն, որ զօրավարին «փայլուն ապտիտն» վրայ կը խօսէր քնարերգական ոճով, պատրաստութիւն կը ցուցնէր հրաժարելու։ Պուլանժէ գրեց որ պաշտօնին վրայ մնայ. զի այդու աւելի օգտակար կրնար լինել պուլանժէական գաղափարի։ Ուրիշ պաշտօնեայ մը գրեց թէ կը ծառայէ Հանրապետութեան՝ սպասելով որ Պուլանժէ իւր դրութիւնն հաստատէ անոր տեղ։ Պատերազմական նախարարութեան կցորդ մը, որ ազգային պաշտպանութեան վերաբերեալ շահագրգիռ գրութեանց հաւաքածոյ մ'ընելու պաշտօն ունէր, անոնց օրինակն առ Պուլանժէ զրկելու անարգութեան գիջաւ։ (Բղդ-էնթ։) Պուլանժէ կ'արձանագրէր կը դասաւորը այս մարդիկն, իւր անձնուէրներն համարելով զանոնք, և կանխաւ անոնց բաժնելով այն գերերը զորս խռովութեան օրը պիտի կատարէին։

«Հետեւակ զօրաց հաւարատետ մը կը շնորհաւորէր զՊուլանժէ յունուար 27 ին ի Փարիզ երեսփոխան ընտրուելուն համար, հաւատալով թէ բանակն որ լռութեան դատապարտուած է՝ սրտով իրեն հետ է և իւր վերջնական յաղողութեան փափաքող։

«Գործօն ծառայութեան մէջ գտնուող գեր-գնդապետ մը կը գրէր թէ «սահմանապահ զօրքերը բերկրութեամբ լի են ձեր ընտրական յաղողութեան համար»։

«Ուրիշ սպայ մը կը խոստանար «վերջին ծայր խստութեամբ վարուիլ Պուլանժէի վատահամբաւողաց դէմ՝ երբ սպասուած օրն հասնի», և յանձն կ'առնուր «այս արհամարհելի մարդոցմէ մաքրել երկիրն»։

«Ուրիշ սպայ մը կը հարցուներ թէ «Նոր Երկու-Դեկտեմբերը մօտալո՞ւտ է»։ (Ակնարկութիւն Լուի Նափոլէոնի պետական հարուածին, որ դեկտ. 2ին էր։)

«Հանրապետական պահակազօր մը յանուն իւր գումարտակին անձնուիրութիւն կը յայտնէր, և Պուլանժէ շնորհակալաց նամակ կը զրկէր նմա։

«Մարսիլիայէ զինուորական մը գրած նամակը կը սկսէր ասպէս. «Ողջո՛յն, կեռա՛ղբ ինենակը»։

«Մեկնակազէն զօրաց նախկին հարիւրապետ մը յանուն իւր բոլոր զինակցաց աջակցութիւն կը խոստանար իրեն։ Լուի Նափոլէոնի Կայսրութեան նախկին կեդրոնական ոստիկանապետը, Պ. Փիլիբը, նմանապէս համակրանաց և քաջալերանաց գիր կը գրէր։

«Աւասիկ դաւադրութիւնն։ Այժմ կարգը կուգայ պարզելու դաւաճանութեան արարքը։»

«Խօսքի ժամանակն անցած է. գործ պէտք է, գ'ործ», կը գրէր Տիլլոն առ Պուլանժէ՝ յետ պաշտօնանկութեան ի Բէլֆոմնէ։ Պ. Պ. Լակէռ և Տէրուլէտ նոյնը կը կրկնէին։ Հայրենասիրաց Դաշնակցութիւնն, որ իւր առաջին ձեռն ի մէջ անժխտելի օգուտ ունէր, Պուլանժէի պլեբիսիտն պահակազօրքը դարձած էր, և ժէնէրալ Ռըվանշ (Զօրավար Վրէժիխնդրութիւն) անունը կուտար Պուլանժէի։ Իւր հայրենասիրական նպատակը մոռնալով, այս Դաշնակցութեան ինքզինք ներքին գործերու մը ուղաւ, և Պուլանժէի գործակալութեան մէկ մասնաճիւղն եղաւ։ Դաշնակցութիւնը զինուորական կազմակերպութիւն ունէր՝ թաղերու, փողոցներու վրայ կանոնաւոր ատոբաբաժանութիւններով, և կեդրոնէն տրուած հրաման մը կը բաւէր երկու ժամու մէջ ի մի վայր համախմբելու Փարիզ գտնուող բոլոր անդամներն Դաշնակցութեան։ Այս կերպիս Պուլանժէութիւնը գործի սկսաւ։

«Առ նուազն քսան անգամ խոստովանեցաք ծագեցան փոքոցներու մէջ, մինչեւ Պուլանժէի մեկնելու օրը։ տասն և ինն ի Փարիզ, մին ալ ի Նանսի։ Այս շարժումներէ շատեր լոկ փորձեր էին, և ուրիշ նպատակ չունէին բայց եթէ վառ պահել յուզումն, և երկիրը ձանձրացնելով ու վհատեցնելով, Պուլանժէութեան գիրկը նետել։

«Այս փողոցային անկարգութեանց մէջ երեքը կը ներկայացնեն պետական ապահովութեան դէմ դաւաճանութեան հանգամանքը։

«1887 յուլիս 8ի երեկոյն, Փարիզի այն կայարանին մէջ որ կը կոչուի «Լիոնի կայարան»։

«Յուլիս 14ի զօրահանդիսին օրն, և »1887 դեկտ. 1ի և 2ի օրերը, Պ. Կրէվիի տապալման յաջորդող տագնապի միջոցին։» (Շ-րան-ֆելէ։)

ՎԵՐՋԻՆ ԼՈՒՐԵՐ ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿԻ

Աւասիկ Դերագոյն Ատենի վերջին գործողութիւնք, Փարիզէ օգոստ. 14 թուով հաղորդուած.

Օգոստ. 13ի գռնիակ նստին մէջ, Թաի անօրէն Պ. Լպուան և Տէպոյի խմբագիր Պ. Ճն Լէմուան փոքենին պաշտպանել իրենց պաշտօնակիցն, Պ. Ռոշֆոռ, ըսելով թէ իւր ի դաւադրութիւն մասնակցութիւնն ըստ բաւականին ապացուցեալ չի թուիր իրենց։ Պ. Ժիւլ Սիմոն Պուլանժէի վերաբերեալ ծանօթութեանց ամբողջացումը խնդրեց։ Նախագահ Պ. Լբռուայէ մեզմիւ ըսեցաւ բոլոր այս տարաձայնութիւններ։ Օգոստ. 14ի նստին մէջ քննուեցաւ Պուլանժէի պատերազմական նախարարութեան այլ և այլ մատուցեալներէ գրամ դաղնալուն վերաբերեալ ամբաստանութիւնը։ Մերակուտական Մարկարի Պուլանժէի պաշտպանութիւնն ստանձնել ուզելով, խիստ պատասխան մը լսեց Քանիշոնն զրաւարէն, որ առաւ տեղեկութիւններ տուաւ «պահեստի գումարին» եւ «գաղտնի գումարին» վրայ, և բացարձակ ամբաստանեց զՊուլանժէ թէ չարաչար գործածած է պահեստի գումարն։ Ցայտարարեց թէ զինուորական Ակումբն որուն 140,000 ֆր. տուաւ Պուլանժէ՝ անօգուտ և բազմածախս հաստատութիւն մ'է, որ Պուլանժէի անձնական նպատակներն եւեթ յառաջացնելու սահմանեալ էր։ Այս դրամական խնդրոյ վրայ ևս Պուլանժէ յանցապարտ վճռեցաւ 10 ձեռնպահութեանց և 5 քուէից դէմ 195 քուէիւք։

* * *

Մերակոյտին սոյն գռնիակ նստին մէջ գանգատուեր է պատերազմական նախարար Պ. տը Ֆրէսինէի անհոգութենէն ու ծուլութենէն, և Մերակոյտի ձախակողմանք որոշում մը քուէարկեր են, որով կը խնդրեն զի գործադիր իշխանութիւնն յանձնուի տեսակ մը «Հանրային Ապահովութեան Մասնախմբի», բաղկացեալ Մերակոյտի անդամներէ։

Այս վերջին լուր անհաւատալի կը թուի մեզ։

—Ամերիկացի մեծահարուստ Պ. Մաքէյ, որուն համար լրագրք ոմանք կ'ըսէին թէ Պուլանժէ զօրավարին պէտք եղած դրամը տուող մեծ դրամատէրն է, յայտարարեց թէ երբեք փարա մը տուած չէ այդ մարդուն, ուրախ զվեզ հրաւիրելու գաղափարը։ Շատ վրէժխնդիր է եւ երկար ատեն ոխ կը պահէ։ կ'երեւակայեմ որ եթէ գիտնար օր զինքը կը խաբեն, իր կնոջ եւ դերասկոմ տը Նէյռագ մահանուանեալ այն Իրլանդ Լբզլանի գլխուն մեծ ձիւներ կը բերէր։

—Կը կարծես որ ըէվոլվի՞ր գործածէ։

—Այդ ծերունի ապուշը բաւական կորով ունի այդ տեսակ բաներու մէջ։ երբեմն Սիւէպի սրճարանը կուգայ և կը ծպտուն զինքը։ բարեկամներու համար հոգ չէ։ Բայց օր մը ապտակ մը փակցուց դերասանի մը որ ապուշ ըսած էր իրեն։ և դերասանն էր որ չուզեց մենամարտիլ։

—Գործիս կուգայ այդ էէնոէլդ։

—Ինք կը ճանչնայ զքեզ, բայց դուն զինքը չես ճանչնար։ քանի մը անգամ տեսած է զքեզ Սիւէսը։

—Ինչո՞ւ համար ինձի հետ խօսք բացած չէ։

—Զինքը կը սարսափեցնես կոր ձեւերովդ։

—Ան ալ կը վարժուի։ բայց խորհուրդ կուտամ այդ Բոլիդին որ թելիա չդպչի, եթէ ոչ վրէժը կը լուծեմ այդ խեղճ մարդուն, որուն քթին կը խնդան իր կինն և այդ ղաղարածը։

Լէոն անշուշտ ցաւած ըլլալու էր այդ կեղծ դերկոմն տը Նէյռագի դէմ, որովհետեւ խորհուրդ տուաւ։

—Այդ Բոլիդը կատղեցնելու համար, շատ սիրով վարուէ տանտիրուհւոյն հետ։

—Աղէկ բսիր։ Բայց ուրիշ ո՞վ պիտի տեսնենք։ Դուն քիչ մը ճանչնալու ես ընկուն զվեզ։

—Լբնոէլի մէկ ազգականը, որ ինքզինքը դրագէտ կը ծախէ, որովհետեւ Նորէլուկիներու յօդուածներ կը գրէ Նորաձեւութեանց լրագրաց մէջ։ Բանատեղծ ալ կը ծախէ ինքզինքը, որովհետեւ անհամ ու անլի ոտանաւորներ գրած եւ Գաէլոին անդամին եղած է։ Մինչեւ իսկ գրեթէ ամէն օր կը ճաշէ ու կ'ընթրէ Լբնոէլի տունը. կերպով մը, երեք հոգւով ընտանիք մըն է այս։

—Այդ ծերունի ապուշը բան մը չը՞ նշմարեր։

—Կոյր է։ Մնաց որ, մէկ հրայրք ունի։ ճկնարսութիւ՛նը։ Տիկին Լբնոէլ եւ իր սիրահարը Իբոլիդ Լբզլան, որ դերկոմս տը Նէյռագ կ'սորագրէ լրագրաց մէջ, երկուքն ալ կ'օգտուին Լբնոէլի անսահման ախորժակը տապկած ձուկի համար։ Համոզած են զինքը թէ աւելի՛ ձուկ կայ ի Նէյսիլ, ժամ կղզւոյն շրջակայքը, քան ի Մառն, Շառանդոնի կողմը։ Այն տխմար Լբնոէլն ալ ամբողջ տմառը կհաւատրեալ սեռեակ մը կը վարձէ ի Նէյսիլ եւ կեանքը կ'անցունէ ջուրի վրայ։ Ահագին քանակութեամբ ձուկ կ'որսայ, գետեղերքի ճաշարանատիրոջ կը վաճառէ զայն եւ իր վարձքն ու ծախքերը կը վճարէ ծանանով, գայլամուկով։ Կիրակի օրերը միայն տուն կուգայ, որովհետեւ այդ օրը մակուկավարներն այնչափ ադմուկ կը հանեն որ անհնար է որսալ։

—Զարմանալի մարդ։

—Պատուական մարդ մըն է, կարծուածէն աւելի սրամիտ։ Նորօրինակ դաղափարներ ունի, ինչպէս ահա այս իրիկուն զվեզ հրաւիրելու գաղափարը։ շատ սիրելի՛ դիր է եւ երկար ատեն ոխ կը պահէ։ կ'երեւակայեմ որ եթէ գիտնար օր զինքը կը խաբեն, իր կնոջ եւ դերասկոմս տը Նէյռագ մահանուանեալ այն Իրլանդ Լբզլանի գլխուն մեծ ձիւներ կը բերէր։

—Կը կարծես որ ըէվոլվի՞ր գործածէ։

—Այդ ծերունի ապուշը բաւական կորով ունի այդ տեսակ բաներու մէջ։ երբեմն Սիւէպի սրճարանը կուգայ և կը ծպտուն զինքը։ բարեկամներու համար հոգ չէ։ Բայց օր մը ապտակ մը փակցուց դերասանի մը որ ապուշ ըսած էր իրեն։ և դերասանն էր որ չուզեց մենամարտիլ։

—Գործիս կուգայ այդ էէնոէլդ։

—Ինք կը ճանչնայ զքեզ, բայց դուն զինքը չես ճանչնար։ քանի մը անգամ տեսած է զքեզ Սիւէսը։

—Ինչո՞ւ համար ինձի հետ խօսք բացած չէ։

—Զինքը կը սարսափեցնես կոր ձեւերովդ։

—Ան ալ կը վարժուի։ բայց խորհուրդ կուտամ այդ Բոլիդին որ թելիա չդպչի, եթէ ոչ վրէժը կը լուծեմ այդ խեղճ մարդուն, որուն քթին կը խնդան իր կինն և այդ ղաղարածը։

Լէոն անշուշտ ցաւած ըլլալու էր այդ կեղծ դերկոմս տը Նէյռագի դէմ, որովհետեւ խորհուրդ տուաւ։

—Այդ Բոլիդը կատղեցնելու համար, շատ սիրով վարուէ տանտիրուհւոյն հետ։

—Աղէկ բսիր։ Բայց ուրիշ ո՞վ պիտի տեսնենք։ Դուն քիչ մը ճանչնալու ես ընտանիքն, որովհետեւ երբեմն Լբնոէլներուն տունը կ'երթաս։

—Կարծեմ թէ այս իրիկուն պիտի տեսնանք Դրուսէլները և Լանպէրթիէները։

—Ո՞վ են այդ մարդիկը։

—Բաղքենիներ։ Հայրերն ապուշ են, մայրերը ձանձրանալի, տղաքները կեղծաւոր և ծածկամիտ, աղջիկները։։։ իրա՛ւ որ։։։ պիտի տեսնաս։ Մէջերնին սիրուներ կան, այլ բարոյականով ու նախապաշարումներով ծթռած։

—Ի բաց առեալ այն փորձանքը զոր կը պատրաստեմ մեր Բոլիդ բարեկամին գլխուն, ըսա՛ Արման, այս երեկոյթին համար զուարճութեան շատ տարբեր չեմ տեսնար։

—Պէտք է հաշուի առնել անձանօթն, այն ազգականները զորս բնա՛ւ տեսած չեմ, ըսա՛ Լէոն։ Ասկիզ զատ, Թերեւս օրիորդ Ֆէրնանտ ալ հոն գտնուի տաքթորին հետ։

—Տաքթո՞ր մի։

—Այո, օրիորդ Ֆէրնանտի խնամակալը, որ հռչակաւոր անուն մը ունի. ինք կը խնամէ արուեստագէտները, գրագէտները, դիւանագէտները, բոլոր դրամատէրները, բոլոր ընտրեալ Բարիզը։ Չե՞ս ճանչնար տաքթոր Ֆավէլը։

—Ապո՛ւշ, անունը ինչո՞ւ չես զուցեր մինչեւ հիմա։ ես մեծ ծառայութիւն մը մատուցած եմ այդ տաքթորիդ։ Իրիկուն մը կառքովը Նէյսիէին կը վերադառնար, ձին խենթեցաւ եւ սկսաւ չիսակ վազել Յաղթական կամարին վրայ։ Անասունը կեցուցի, որ քսան մեդր տեղ քշեց տարաւ զիս։ բայց սանձը չթողուցի։ Երբոր տաք ելայ, ջրոս կողմն կապուտցած էր ճմլուածքէն։

—Ֆավէլ ի՞նչ ըսաւ քեզի։

—Շնորհակալ եղաւ եւ հրաւիրեց որ յաջորդ օրն երթամ տեսնամ զինքը։

—Էյ, գացի՞ր։։։

—Չէ՛։

—Ինչո՞ւ համար։

—Երախտագիտութիւն մուրալու ձեւ պիտի առնէր գործը։

—Կառքին մէջ մինա՞կ էր։

—Կարծեմ մարած աղջիկ մը տեսայ։

—Օրիորդ Ֆէրնանտն էր անշուշտ։ Ցեռայ, հառաչանքով մը։

—Ա՜հ, եթէ ես քեզի պէս ձին կեցնելու երջանկութիւնն ունենայի՜։։։

—Էյ ի՞նչ կ'ըլլայ։

—Թերեւս Ֆէրնանտ կը սիրէր զիս։ երախտագիտութիւնը սէր կը բերէ։

—Ըսել է կը սիրե՞ս այդ մանկամարդ աղջիկը։

—Այսինքն պիտի սիրէի զինքն եթէ յոյս ունենայի. բայց երկու հարիւր հազար ֆրանք օժիտ ունի։։։

—Ի՞նչ կ'ըլլայ ադով, ըսա՛ Արման վեհապանծ վստահութեամբ։ Տասը հազար ֆրանք եկամուտը շատ մեծ բան մըն է։ Դուն նկարիչ ես, տալանդ պիտի ունենայիր եթէ աշխատէիր։ ըսէ՛ այդ աղջկան որ երեք տարիէն միասի՛ մը պիտի առնես նկարահանդէսին մէջ, եւ յիսուն հազար ֆրանքի գործ պիտի ապպրէն քեզի։ Գործի՛ սկսէ, եւ ամուսնացիր պաշտելւոյդ հետ։ Եթէ ես կին մը սիրէի, երկու տարուան մէջ սքանչելի դիրքի մը տէր կ'ըլլայի։

(Շարունակ.)

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

ԼՈՒԻ ՆՈՒԱՌ

ԱՆԻԾԵԱԼ ՊԱՆԴՈԿԸ

ՄԱՍՆ ԱՌԱՋԻՆ

ՄԱՀԱՑՈՒ ԺԱՌԱՆԳՈՒԹԻՒՆԸ

Իր բարձր հասակը, չքեղ ու շողշողուն գեղեցկութիւնը, իր արտակարգութիւնները, իր նախորդ մենամարտները, իր անլուր անփութութիւնը տեսակ մը սիրաբաղեստութիւն կուտային նման շուկատ (bohême) երիտասարդութեան վրայ։ Բառդիէ Լադէնի նշանաւոր տիպարներէն մին էր նա, այն դէմքերէ մին զորս Բարիզ կը ճանչնայ եւ որոց կը շահագրգռի։ Պառոնն ալ իր կողմէ մասնակցութիւն ունէր պերճ դասուն եւ դեսպանական մարմնոյն, ձիարշաւուց կենցաղասէրներուն և Պորսայի։ իր դէպքին վրայ տեղեկութիւն հարցուցին մնուռեցին, հակառակորդին ո՛վ ըլլալն իմացան. գործը մեծ աղմուկ յարոյց։

Արման, Թէլուորի հաշուոյն ճաշակելէ յետոյ ուզածին չափ բան, ոսկի մը փոխառաւ իր վկայէն, եւ բարեկամին հետ յոխորտանօք կառք մը բռնեց՝ երթալու համար ի Սէն Մանտէ, ուր կ'սպասէին իրենց։։։ Սիւէպի սրճարանին գայթակղութիւնն արդէն ծանօթ էր հոն։

Ե

ԺԱՌԱՆԳՈՐԴՆԵՐԸ

Մինչդեռ կառքը կը թաւալէր դէպի Սէն-Մանտէ, Արման, ա՛լ առանց բնաւ հոգ տանելու իր մենամարտին, բարեկամը կը հարցաքննէր այն ազգականին վրայ որ ի ժողով կը հրաւիրէր դքսին բոլոր ժառանգորդները։

—Ո՞վ է այդ պարոն Լբնոէլը որուն տունը կ'երթանք, հարցուց։ Կը ճանչնա՞ս զինքը։ Դէթ լա ընթրիք մը պիտի ընե՞նք հոն։

—Բաղքենիի՛ ընթրիք։ ընտրական խընջոյքի նման բան մը, ըսաւ Լէոն։ Ապահովապէս ձուկ կայ, որովհետեւ տանտէրը կատաղի և բարէյաջող ձկնորս մըն է։

—Ուրեմն տխմար մը։

—Այո և ոչ։ ամէն պարագայի մէջ, արտակարգ մարդ մը։

—Եթէ յիսուն հոգիի չափ հաւաքուինք, սուղի պիտի նստի իրեն։ կ'ըսեն թէ մեր ընտանիքը բազմաթիւ է։

—Մարդուն վիճակը տեղն է։ ամուսնացած է պչրող, յաւակնոտ և թոռմած այրիի մը հետ որ տասն հազար ֆրանք եկամուտ ունի, իր առջի ծերուկ ամուսնէն մնացած։ Լբնոէլ ալ չորս հազար ֆրանք եկամուտ ունի, իբր ներքին գործոց նախարարութեան հանգստեան կոչուած պաշտօնեայ։ կինը սիրահար մը ունի։

—Ո՞վ է այդ սիրահարը։

—Լբնոէլի մէկ ազգականը, որ ինքզինքը դրագէտ կը ծախէ, որովհետեւ Նորէլուկիներու յօդուածներ կը գրէ Նորաձեւութեանց լրագրաց մէջ։ Բանատեղծ ալ կը ծախէ ինքզինքը, որովհետեւ անհամ ու անլի ոտանաւորներ գրած եւ Գաէլոին անդամին եղած է։ Մինչեւ իսկ գրեթէ ամէն օր կը ճաշէ ու կ'ընթրէ Լբնոէլի տունը. կերպով մը, երեք հոգւով ընտանիք մըն է այս։

—Այդ ծերունի ապուշը բան մը չը՞ նշմարեր։

—Կոյր է։ Մնաց որ, մէկ հրայրք ունի։ ճկնարսութի՛ւնը։ Տիկին Լբնոէլ եւ իր սիրահարը Իբոլիդ Լբզլան, որ դերկոմս տը Նէյռագ կ'սորագրէ լրագրաց մէջ, երկուքն ալ կ'օգտուին Լբնոէլի անսահման ախորժակը տապկած ձուկի համար։ Համոզած են զինքը թէ աւելի՛ ձուկ կայ ի Նէյսիլ, ժամ կղզւոյն շրջակայքը, քան ի Մառն, Շառանդոնի կողմը։ Այն տխմար Լբնոէլն ալ ամբողջ տմառը կհաւատրեալ սեռեակ մը կը վարձէ ի Նէյսիլ եւ կեանքը կ'անցունէ ջուրի վրայ։ Ահագին քանակութեամբ ձուկ կ'որսայ, գետեղերքի ճաշարանատիրոջ կը վաճառէ զայն եւ իր վարձքն ու ծախքերը կը վճարէ ծանանով, գայլամուկով։ Կիրակի օրերը միայն տուն կուգայ, որովհետեւ այդ օրը մակուկավարներն այնչափ աղմուկ կը հանեն որ անհնար է որսալ։

—Զարմանալի մարդ։

—Պատուական մարդ մըն է, կարծուածէն աւելի սրամիտ։ Նորօրինակ դաղափարներ ունի, ինչպէս ահա այս իրիկուն զվեզ հրաւիրելու գաղափարը։ շատ վրէժխնդիր է եւ երկար ատեն ոխ կը պահէ։ կ'երեւակայեմ որ եթէ գիտնար օր զինքը կը խաբեն, իր կնոջ եւ դերասկոմս տը Նէյռագ մահանուանեալ այն Իրլանդ Լբզլանի գլխուն մեծ ձիւներ կը բերէր։

—Կը կարծես որ ըէվոլվի՞ր գործածէ։

—Այդ ծերունի ապուշը բաւական կորով ունի այդ տեսակ բաներու

ի նպաստ վերաքննութեան մահապարտ տիկին Մէյերլիքի դատին, կամ իր անմիջական ներման և ազատման։ Շատ ժամանակէ ի վեր է որ Անգլիոյ մէջ ազգեանական դատ մը այսչափ յուզում յառաջ չէր բերած։ Դատապարտելոյն մայրը կը գրէ լրագրոց թէ ինք գիտէր թէ իր դուստր զարիկով թաթախեալ ճանճասպան թուղթերէն կը գնէր՝ իրեն «ողջոյն» չինելու համար միայն, և չատ կիներ և աղջիկներ կը գրեն լրագրոց թէ այս սովորութիւն թէ՛ Անգլիոյ մէջ և թէ՛ իտալեան ուրիշ երկրաց մէջ կայ, զարիկի գործածումը մարմնոյ թարմութիւնը պահելու համար, ուրիշ բաղադրութեանց հետ։ Միւս կողմէ Լիվերբուլի քաղաքապետն որոշած է որ դատապարտեալը կախուն հանուի ամսոյ 15՝27ին։

—Անդլ. լրագիրք, խօսելով գերմանական նաւատորմին ընտրելագոյն մասին վրայ զոր Վիլհելմ Կայսր իրեն հետ Անգլիա բերաւ, խելշ գաղափար մը կը յայտնեն գերման նաւատորմին արժէքին վրայ։ Կ՚ըսեն թէ Գերմանիա ծովու վրայ իրական օգնութիւն մը չի կրնար ընել Անգլիոյ, ո՛չ ալ իրական վնաս մը կրնայ հասցնել անդլիական եղերաց։ Գերման մարտանաւուց կխուն չափ անդլիական մարտանաւեր կարող են քանի մը ժամէն խորասուզել փճացնել բովանդակ գերման նաւատորմը։

—Աթէնքի մէջ մեծ պատրաստութիւնք կը կատարին գահաժառանգ արքայորդւոյն Վիլհելմ կայսեր քրոջ հետ ամուսնութեան համար։ Սահմանադրութեան հրապարակը զարդարելու համար (ուր, Վիլհելմ կայսեր առջեւ, զօրահանդէս մը պիտի կատարի,) 30,000 ֆր. յատկացաւ։ Կ՚ուզուէր Էյֆելի Աշտարակի փոքր ընդօրինակութիւն մը չինել, բայց այս խորհուրդ մի կողմ թողուեցաւ՝ չչտացնելու համար գերման Կայսրը։ 300,000 ֆր. յատկացաւ Աթէնքի և Պիրէոնի զարդարման համար։

—Գերման լրագիրք ոմանք գովեստներ կուտան Պ. Բառնոյի, յիշելով թէ Արուեստահանդէսի առթիւ շատ արժանապէս կը ներկայացնէ Ֆրանսան, անդուլ հոգածութեամբ ներկայ գտնուելով ամէն արարողութեանց և խղճմտութեամբ կատարելով իւր նախագահական ծանր պաշտօնները։

ԱԶԳԱՑԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Կայս. կառավարութիւնը 750 զրչ. ամսաթղթակ յատկացուցեր է Կարնոյ նախորդ առաջնորդ Դերձակեան Գեր. Արիստակէս եպիսկոպոսին։

Ֆերիդիւդէն հետեւեալը կը հաղորդեն մեզ.

Սայենեան երկսեռ վարժարանի մրցանակաց բաշխման հանդէսը՝ տեղի ունեցաւ երէկ ի ներկայութեան երկսեռ բազմութեան մը։

Հանդէսը բացուեցաւ Վեհ. Սուլթանի անուան ձօնեալ երգով մը որում յաջորդեցին վարժարանի սանուց ճառախօսութիւնք այլ և այլ երգոց ընդմէջմամբ։ Ցետոյ վարժարանի Տնօրէն-Հիմնադրուհին Օր. Սայենի կարդաց տեղեկագիր մը յորում ի վեր կը հանէր այն դաստիրքն՝ ընդ որ շատեր կը զարմանային թէ ի՞նչպէս կարող եղած է տան և հինգ երկար տարիներ սոյն հաստատութիւնն անընդհատ շարունակել, ըսելով թէ ամէն ամիս իւր ծախուց բաւականացուցիչ գումար մը կ՚ստանար հոգելոյս Տ. Ներսէս Վարժապետանէ։ Ապա կը գովէր տեղացի աղգայիներէ կազմեալ խնամակալութիւնն որոյ արգիւնքը կը համարէր իւր այս ամի շարունակութիւնն և յոյս կը յայտնէր թէ այսուհետեւ եւս խնամակալութիւնը չպիտի զլանայ իւր աջակցութիւն ի յառաջիմութիւն տեղւոյն երկսեռ մանկտւոյն։ Ներկայ հանդիսականներէն խօսք առին մի քանի երիտասարդներ՝ յորս Հայկ էֆ. Բարէլեան բացատրեց կրթութեան կարեւորութիւնն առ մեզ և քաջալերէր կարդաց Խնամակալաց անվհատ յարատեւութեան։ Հանդէսն աւարտեցաւ Տ. Յակոբ վարդապետ Նազարէթեանի բարեմաղթութեամբ։

Փաքէի շրջենաւով այս առաւօտ ընտանեօք մայրաքաղաքս վերադարձաւ տքթ. Մխաք էֆէնտի Ճէվահիրեան, որ քանի մը տարիէ ի վեր գաւառները կը գտնուէր քաղաքային բժիշկի պաշտօնով։

Նոյն շրջենաւով այս երեկոյ Ֆրանսա կ՚ուղեւորի Գալատա էֆէնտի Կիւլպէնկեան, ի Փարիզ գումարեալ Բնական Գիտութեանց համաժողովոյն ներկայ գտնուելու։

—Տոքթոր Վահրամ էֆ. Թորգոմեան, որ երկու ամսէ հետէ Բարիզ կը գտնուէր, ամսոյս 17 ին (Ը. Ե.) մեկներ է Մարսիլիայէն Մէսաժերի Էպոքա շրջենաւով, որ մայրաքաղաքս կը հասնի օգոստոս 25 ին կամ 26 ին։

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

Ֆրանսայի երեւելի գրագէտ Ալեքսանդրը Տիւմայի «ՖԷՐՆԱՆԴ» գեղեցկահիւս վիպասանութիւնը, այս անգամ 635 էջերէ բաղկացեալ՝ մեծամասնագրքի մը մէջ ամփոփեալ՝ Ալբ-Լեվի տպարանէն ի լոյս կ՚ընծայուի։ Գրականութեան փոքր ի չատէ տեղեակ եղող անձանց համար, աւելորդ է սոյն բարոյալից և օգտակար վէպին համար գովեստներ չասել։ Հեղինակին անունն և գիրքն ինքնին՝ մեծագոյն առհաւաստիչ են բանաստեղծութեան։ Տեսակ մը Ռոֆոյէլ, այլ աւելի ուժգին կերպով խառնուած իրական կեանքին։

Սոյն գիրքը՝ լինելով սեփականութիւն «Բիւզանդեան Գրատան», որ է Զալաթիա, Սեղրոս խան, թիւ 5, վաճառման կեդրոնատեղին է յիշեալ գրատունն որ բաց է ամէն երեքշաբթի և ուրբաթ, իսկ միւս օրերն առաւօտ և երեկոյ միայն։

Կը ծախուի նաև ամէն հոյ գրավաճառաց քով ի գին 10 դահեկանաց։

592 6—6

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՇՏՕՆԱԲԱՇԽՈՒԹԻՒՆԸ ԱՍՏԻՃԱՆԸ ԵՒ ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆՔ

Եանեայի նահանգին մեջթուպճի անուանուեցաւ նոյն նահանգին թղթակցութեանց գլխաւոր դեր-անօրէն ճէմալ պէյ։

Արտաքին գործոց նախարարութեան խորհրդականաց սենեկին օգնական անուանուեցաւ նոյն սենեկի քարտուղարներէն Նուրի պէյ։

Տրապիզոնի կեդրոնական նախնական դատարանին ընդհանուր դատախազ օգնական անուանուեցաւ Կարնոյ նոյն դատարանին ընդհանուր դատախազի օգնական Ասրմ պէյ և սորա յաջորդեց Տրապիզոնի նախնական դատարանի ընդհանուր դատախազի օգնական Հասան էֆէնտի։

—

Սանիյէ Միւթէսարիֆի ատոիճան և երրորդ կարգի Մէճիտիյէ պատուանշան տրուեցաւ Տիարպէքիրի թղթատեսութեան նախկին նախագահ Խոճաքատ Ապտիւլգէթահ էֆէնտիի և Սանիյէի երկրորդ ատոիճան ու չորրորդ կարգի Մէճիտիյէ պատուանշան՝ նորա եղբօր և նահանգին Բէյթիի տը-նօրէն Ապտի էֆէնտիի։

Սալիսէի ատոիճան՝ Այյարեի Պոտուրում գաւառակին գայմագամ Խամայել Եղվէգը էֆէնտիի, Եանեայի Մարկերից գաւառակին գայմագամ Սալիհ էֆէնտիի և Սպարապետի Դրան թղթակցութեանց սենեկի քարտուղարներէն Մէհմէտ ճէմալ պէյի։

—

Առաջին կարգի Մէճիտիյէ պատուանշան տրուեցաւ Իսալիոյ խորհրդարանին անդամներէն Պ. Մորանցայի։

Երկրորդ կարգի Օսմանիյէ՝ մայրաքաղաքիս խարական գնդապետաց գործակատար Թուճենի տոպէտին։

Երկրորդ կարգի Մէճիտիյէ՝ նոյն գնդապետաց առաջին թարգման Պ. Բանճիսի։

Երկրորդ կարգի Շէֆգատի՝ Բ. Դրան եւրոպէտ խորհրդականներէն Կէյշեր էֆէնտիի կնոջ։

Երրորդ կարգի Մէճիտիյէ՝ առողջապահական ժողովոյ անդամներէն Թուրչիա էֆէնտիի։

Չորրորդ կարգի Օսմանիյէ՝ Բաղիչէի օսմանեան պատուակալ հիւպատոս Պ. Լաքոսթի և Բիսսի աւստրիական ու գերմանական փոխ-հիւպատոս Պ. Բրացքօլիի։

—

ՕՏԱՐ ՊԱՏՈՒԱՆՇԱՆ

Սպանիական կառավարութիւնն ի-ղաղել Լա Ֆոնթէ պատուանշանի առաջին ատոիճանը նուիրած է Խարիճկիի արարողապետ Իպրահիմ պէյի և օգնականին Ղալիպ պէյի։ Կայս. Իրատէ մը արտօնած է այդ պատուանշանի գործածութիւնը։

—

ԿՐԷՏԷ

Այս աւուր թուրքիրք լրագրիրք հրատարակած են հետեւեալ հեռագիրը, զոր Կրէտէի կուսակալի փոխանորդ Շաքիր փաշա ուղղած է առ Բարձր. Մեծ-Եպարքոսն.

«Այս ժամուս ստացայ Բէրամիդի կղզին դրուած զինուորական շղթային հրամանատար դնդապետ Հիւսնի պէյի մէկ գրութիւնն, որով կը ծանուցնէ թէ Բիրամիդէն չորս անգէն անձինք գալով շղթայ դրուած գծին վրայ վաչտի հաղարապետին հետ տեսնուած և հնազանդութիւն յայտնած են. յայտարարելով որ իրենց անձնական գործերով միայն պիտի զբաղին։ Այս անձինք իրենց կենաց ու ընչից ապահովութիւնը խնդրած և նամակ մը ձգելով ուղղեալ առ հրամանատար փաշան, պատասխան ուղած են։ Այդ նամակի պարունակութենէն, որ թարգմանուած է, հասկցուած է թէ Բիրամիդի գիւղախումբը կազմող տասն չորս գիւղերու բնակիչք ի ժողով գումարելով որոշած են հնազանդութիւն յայտնել առանց ո և է պայմանի։

«Առ այս ապահովացուցիչ պատասխան մը տրուած է իրենց։ Նոյնպէս յանձնարարուած է դնդապետ Հիւսնի պէյի հսկել որպէս զի այդ գիւղերու ժողովուրդը որ և է կերպիւ կեղեքում չկրէ և միանգամայն իւր հոգաբարութիւնն ու ուշադրութիւնն աւելցնէ զի մի՛ դուցէ գիւղացւոց այդ արարքը խաբեական ձեւ մը ըլլայ։» ՇԱՒԻՐ

5 օգոստոս 305

* * *

Բարեսիրտաբար դը Լէոն լրագրոյն մէջ հետեւեալը կը կարդանք.

«Ստոյգ աղբիւրներէ առած մեր տեղեկութեանց յինդով կրնանք յայտարարել թէ Կրէտէի խնդրոյն առթիւ ժամանակէ մ՚ի վեր Ամէնքէ ուղղեալ հեռագիրք լի են սայթաքումներով։

«Թէեւ Կրէտէի խնդիրը ծանր է, սակայն յայտնի է ամենեցուն թէ Կրէտէի խամ ժողովուրդը պահպանողական է և թէ Բրիստանեայ ժողովուրդն է որ ծառայելով խառվարական նրպատակներու, պատճառ եղած է կղզւոյն մէջ երեւան եկած շփոթութեանց։ Բ. Դուռն ամէն ջանք ի գործ կը դնէ խաղաղութիւնն ու անդորրութիւնը վերահաստատելու համար ի Կրէտէ։

«Կրէտէի մէջ խաղաղութիւնը վերահաստատուելէն անմիջապէս յետոյ Բ. Դուռն ի նորոյ պիտի բարեկարգէ կղզւոյն վարչութիւնը և ի գործ պիտի դնէ հարկ եղած բարենորոգումները։»

* * *

Երեկի թուրք լրագիրք հրատարակած են Կրէտէի խնդրոյն առթիւ, ի պատասխանի հելլենական կառավարութեան ծանուցագրոյն, Բ. Դրան կողմէ առ մեծ տերութիւնս ուղղեալ ծանուցագրոյ բովանդակութիւնն որ աւաթիկ։

Ասկից քիչ ժամանակ առաջ Կրէտէի ընդհանուր ժողովոյ քրիստոնեայ անդամից մեծամասնութեան ու փոքրամասնութեան մէջեւ ծագած անձնական խնդիրներու պատճառաւ փոքրամասնութեան կուսակիցք, սպառնալիքներով և գիւղերը գլնեալ մարդիկ ղրկելով, գրգռած են ժողովուրդը չվճարել տասնորդի տուրքն և հնազանդութենէ չեղել։ Ասոր վրայ հանրային ապահովութիւնը խանգարուելով և չխոնարհիլնք ծագելով գիւղերը բնակող խլաք գիւղաքաղաքներն ապստամբած և քրիստոնեայք ևս սկսած են գաղթել։

Երբոյ այս վիճակն վրայ կայս. կառավարութիւնը յատուկ պաշտօնեայներ ղրկած է ի Կրէտէ, կղզւոյն կուսակալ Նիքոլաքի փաշան ու ժողովրդեան պատուիրակներն ի Պոլիս հրաւիրած և Բիզա փաշան ևս կուսակալի փոխանորդ կարգած է։ Վերջապէս օսմ. կայս. կառավարութիւնը դանդաղութիւն ցոյց չտալէ զատ, ինչպէս յայտարարած է հելլենական կառավարութիւնն, ընդհակառակն, երբէք չէ դադրած ամենայն հոգածութեամբ զբաղելէ իւր ժողովրդեան բարօրութեամբ։

Դալով Ցունաստանի ծանուցագրոյն այն յայտարարութեան, թէ Կրէտէի խլամք հարստահարած ու կեղեքած են իրենց քրիստոնեայ հայրենակիցներն, Բ. Դրան ծանուցագիրը կը հերքէ այն գրոյց թէ Կրէտէի զինուորական պաշտօնեայք գէնք բռնած են խլամ ժողովրդեան և կ՚ըսէ թէ տեղւոյն ժողովրդեան պատուիրակք, Պոլիս գալու համար Բ. Դրան կողմէ եղած բարեացակամ հրաւէրին պատասխանելու յապաղած ըլլալով Բեգերպէրկի օսմանեան դեսպան Շաքիր փաշա անուանուած է Կրէտէի արտասովոր հրամանատար և կուսակալի փոխանորդ, փոխանակ Բիզա փաշայի։

Բ. Դրան ծանուցագիրն ի վերջոյ յայտարարած է թէ Շաքիր փաշա ի Կրէտէ ժամանելուն պաշարման վիճակ պիտի հրատարակէ, ըստ օրինի զինուորական սահմաններ պիտի կազմէ, որոց անդամից մեծագոյն մասը պիտի կարգուին Պոլսէն ղրկուած պաշտօնեայներ։ Շաքիր փաշա շարունակելով այս յայտարարութեամբ մը պիտի հրաւիրէ անհնազանդ խումբերն ի զէնընկեցութիւն և զինուորք իրենց պարտականութիւնն ի գործ պիտի դնեն։ Հարկաւ Ցունաստանի ծանուցագրոյն, որ նոյն իսկ ի Կրէտէ խաղաղութեան վերահաստատուիլ սկսած պահուն ղրկուած է, ի մտոյ պիտի փարատին այն երկիւղներն և տխրութիւններն, որք արդէնք են հրատակաց խումբերու սմանց երեւան ելնելուն, որոց մէմիայն նպատակն է աւարառութիւն և ոճրագործութիւն։ Առանց յայտնելու, Վեհ. Սուլթանի երկրաց մի մասը կազմող այս կղզւոյ մէջ խաղաղութիւնը պիտի վերահաստատուի։

* * *

Գանտիաի նախորդ կառավարիչ Մէհմէտ Ալի փաշա, որուն համար ըսուեցաւ թէ մայրաքաղաքս եկած է, տակաւին Գանտիա կը գտնուի, և կ՚ըսպասէ իւր յաջորդին Ֆէրիդ Բէրիմ փաշայի ի Կրէտէ ժամանման։ Մէհմէտ Ալի փաշա փոխանորդաբար պիտի վարէ կառավարչի պաշտօնը ցժամանումն իւր յաջորդին։

* * *

Սէլանիկի լրագրոյն մէջ կը կարդանք թէ նահանգին ժանտարմաներու հրամանատար Հասան պէյ և չըրջուն ժանտարմաներու հաղարապետ Ապտուլլահ էֆէնտի, պաշտօնի կոչուած են կայս. հրամանաւ ի Կրէտէ կազմեալ ժանտարմաներու գնդին մէջ։

Նոյն թերթը կիմանայ թէ Սէլանիկի ժանտարմաներու գնդէն յունարէնի հմուտ 200 ի չափ ժանտարմաներ զատուած են որք ի Կրէտէ պիտի ղրկուին տեղւոյն ժանտարմաներու գունդին մէջ ծառայելու համար։

Այս աւուր Հաֆէզ-Բի մէջ կը կարդանք թէ Պոլսէն եղած հրամանի մը վրայ ի Զմիւռնիոյ 300 ժանտարմաներ կը պատրաստուին Կրէտէ ղրկուելու համար։ Զմիւռնիոյ լրագիրք կըսեն թէ ասոնցմէ զատ Այյարէնէն ևս ժանտարմաներ բերուած են միեւնոյն նպատակաւ։

Օգոստոս Զին Զմիւռնիա եկող մասնաւոր Սբ-Ռոնոյ շոգենաւն, որ Պոլսէն կուգար, զինուորներ փոխադրեց ի Կրէտէ։

* * *

Փարիզէ կը գրեն թէ արտաքին գործոց Նախարար Պ. Սպիկլէր, Ամէնքի ֆրանսական դեսպան Մոնթոն կոմսին հետ Կրէտէի դէպքերուն վրայ երկարօրէն խորհրդակցելէ յետոյ օսմանեան դեսպան Խատ փաշայի հետ ևս կարծեաց փոխանակութիւն մ՚ունեցեր է այդ խնդրոյն վրայ։

—

ՎՍԵՄ. ՅԱԿՈԲ ՓԱՇԱ

Ելմնական և կայս. անձնական Գանձուն Նախարար Վսեմ. Յակոբ փաշա բոլորովին ապաքինած լինելով շաբաթ օրը Բ. Դուռն և անտի իւր պաշտօնատեղին գնաց։ Ն. Վսեմութիւն երէկ ևս ներկայ գտնուեցաւ Նախարարաց Խորհրդոյ նստին։

—

ՎՍԵՄ. ՐԻԶԱ ՓԱՇԱ

Պրուսայի նորընտիր կուսակալ Վսեմ. Ռիզա փաշա շաբաթ օրը Բ. Դուռը գնաց և տեսակցեցաւ Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին, Պետական Խորհրդոյ Բարձր. Նախագահին և Ներքին ու Արտաքին գործոց Վսեմ. Նախարարաց հետ։

Ն. Վսեմութիւն ի մտոյ իւր պաշտօնատեղին պիտի ուղեւորի և Նախորդ կուսակալ Հաղիզ փաշա ևս իւր յաջորդին ժամանելէն յետոյ մայրաքաղաքս պիտի դայ։

—

ԱՒՍՏՐԻԱԿԱՆ ԴԵՍՊԱՆԱՏՈՒՆ

Աւստրիոյ Ֆրանց Եոսէֆ Կայսեր Ցինդեան տարեդարձին առթիւ երէկ առաւօտ գոհարանական աղօթքներ կատարուեցան ի Բերա Սանթա Մարիա եկեղեցւոյն մէջ։ Աւստրիական դեսպան պառն տը Բալիչէ և դեսպանատան դիւանաւոր պաշտօնեայք երէկ առաւօտ Պէյիւքտէրէէ ի Սալը Բազար գնացին դեսպանատան պատկ շղթենաւով և անտի կառքերով ի Բերա Սանթա Մարիա եկեղեցին, ուր ներկայ գտնուեցան գոհարանական աղօթից, որոց կը նախագահէր պապական նունիսկ Տ. Պոնէթի։ Դեսպանը, դեսպանատան ու հիւպատոսարանի պաշտօնեայք պաշտօնական համազգեստ կը կրէին, պատուանշան ի կուրծս։

Կրօնական արարողութիւններէն յետոյ հանդիսականք աւստրիական դեսպանատունը գնացին, ուր Պառն տը Բալիչէ, շրջապատեալ դեսպանատան ու հիւպատոսարանի պաշտօնեայներէն, ընդունեց աւստրիական գաղթականութեան շնորհաւորութիւնները։

Լոյսի ընկերութեան մայրաքաղաքիս տնօրէն Պ. Ֆօրնի, նախագահ աւստրիամետաս դաղթականութեան ժողովոյ, բանախօսութիւն մ՚ըրաւ իտալերէն լեզուաւ և Պառն տը Բալիչէ պատասխանեց պարագային յարմար խօսքերով։ Ցաւարտ ընդունելութեան, դեսպանն և դեսպանատան ու հիւպատոսարանի պաշտօնեայք Պէյիւքտէրէ վերադարձան։

Մինչօրէին կայս. պալատն արարողապետ Միւնիր փաշա և կայս. թիկնապահ Մէհմէտ փաշա Պէյիւքտէրէի աւստրիական դեսպանատունը դրցին ի շնորհաւորութիւն։

Երեկոյին դեսպանատան մէջ հայկերոյթ մը տրուեցաւ, որուն ներկայ գտնուեցան դեսպանատան ու հիւպատոսարանի պաշտօնեայք և գաղթականութեան երեւելիք։ Դիշերն ալ լուսաւորութիւնք եւ հանդէսներ կատարուեցան։ Թնդանօթարանին զինուորական նուագածուայ խումբը մինչեւ վերջը դեղեցիկ կտորներ նուագեց։

Երեկ նաւահանգիստի մէջ դրանուղղ աւստրիական շոգենաւք, դեսպանատնոյ պահակ շոգենաւք և Բերայի ու Ղալաթիոյ աւստրիական հպատակ ընտանուորաց տուներ ու վաճառատունները դրօշակներով զարդարուած էին։

Օսմանեան պահակ շոգենաւն, որ նոյնպէս դրօշակներով զարդարուած էր, միջօրէին թնդանօթի քսան և մէկ հարուածներ արձակեց։

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

(Ա-Ե-Բ-Ա-Ն Լ-Բ-Բ-Ն քաղուած)

Շաբաթուս մէջ բաւական բանուկ վիճակ ունեցան կարգ մը նիւթեր որոյմէ բնաւ չէր վճառուեր ժամանակէ մը հետէ։ Ընդհակառակն ուրիշ կարգ մը նիւթերու վրայ վերջին շաբաթներս կատարուած առեւտուրք զգալապէս դադրեցան այս եօթնեկին մէջ։ Այսպէս, կարեւոր գործեր չեղան արմտեաց վրայ։ Կիրքա և ալիմա ցորէններէն բնաւ չհասան և վաճառում չկատարուեցաւ շաբաթուս մէջ, թէպէտ պատրաստ կայ 15,000 գրիւ որուն ձեռք չդպցուեցաւ։ Կակուղ ցորեն վաճառուեցաւ 20,000 գրիւ, մինչ 15,000 գրիւ միայն հասած էր. տարբերութիւնը դոցուեցաւ պատրաստ գտնուած 36,000էն, որ ելաւ 31,000 գրիւի։ Եգիպտացորենի, գարիի, հաճարի և վարարակի վրայ բնաւ գործ չեղաւ։ Այս վերջինէն պատրաստ չիկայ հրապարակի վրայ։ Գալով ալիւրին, վաճառմունք հասան 2000 պարկի և հասածներուն քանակութիւնը 1500 պարկ ըլլալով, տարբերութիւնը՝ 7500էն 7000ի իջաւ պատրաստաւոր քանակութիւնը։ Լուբեայի վրայ քանի մը գործեր եղան։ Բուսէլիի լուբիաները սկսան զրուիլ, բայց սովորական քանակութեան հասնելէ հեռի են։ Հարիւր պարկի չափ բուսէլիական լուբիա վաճառուեցաւ 120ական՝ զրուշէն։ Հին հնձոց արտադրութիւններէն 3000 պարկ պատրաստ կայ հրապարակի վրայ։ Նմանապէս շաբաթուս մէջ մանր մունր առեւտուրք եղան սիսեռան վրայ, որք ժամանակէ մը հետէ երեսի վրայ թողուած էին։ Հունտերու մեծագոյն մասին վրայ տիրող անգործութիւնն իր վախճանին հասնելու մօտ կ՚երթայ։ Արդէն, թէեւ ապէս բանուկ վիճակ մը ունեցան որ կ՚երեւի թէ պիտի ընդարձակուի։ Շաբաթուս մէջ վաճառուեցաւ 50,000 օխա խաշխաշի հունտ, դրանսիդով։ այժմ պատրաստ չիկայ հրապարակի վրայ։ Կանոնաւոր վաճառմունք կը լինին միշտ ճէհրելի վրայ, որոց դները փոփոխութիւն կրած չեն բնաւ։ Վուշի հունտերն այս տարի վնասուեցան բաւական։ անոնց վրայ գործ չ՚ըլլար։ Իսկ կանեփի հունտերէն պատրաստ չիկայ հրապարակի վրայ։ Դ-ը-Ն-Ե-Ի պատրաստ կայ 3000 պարկ։ Պատրաստ սուսամ չիկայ և վաճառում ալ չըլլար։

Գալով արտածման գլխաւոր նիւթերուն, թիփթիկի վաճառմունք այս շաբաթս վերատին ուեցան, թէեւ միշտ փոքր համեմատութեամբ։ Զանազան տեսակներէ վաճառեցան 600 հակ, լաւագոյն տեսակները 13½ էն 14½ զրուշի։ Պէյ Բազարի թիփթիկներուն գինը անուանական է միշտ, օխան 16 զրուշի։ Կապերտի վրայ կանոնաւոր գործեր կը կատարուին։ Շաբաթուս մէջ բաւական կարեւոր առեւտուրք եղան որոց գներն յայտնի չեն։ Ափիոնի վաճառմունք նուազ կարեւոր էին։ 8 մնաուկ միայն վաճառուեցաւ որոց 4ը Զիլէ և Թօքատ, 180էն 190 զրուշի, 2ը Կէյվէ և 2ը Նալը Խան 140 զրուշի։ Շաբաթուս մէջ կանոնաւոր գործեր եղան գազի խէժի վրայ, նախորդ շաբաթուան դներով։

Դաղթականներէն պատրաստի քանակութիւնն անբաւական է։ Նոյնպէս և այգօրի համար որոյմէ քիչ կը հասնին ժամանակէ մը հետէ։ Այսու հանդերձ կանխիկ վաճառմունք տեղի ունեցան շաբաթուս մէջ։ 100 պարկ խանուէ հասաւ և 100 պարկ միայն վաճառուեցաւ նախորդ շաբաթուան գներով։ Բրինձի վրայ գործ չեղաւ։ Հնդկական բրինձ վաճառուեցաւ 3000 պարկ, 111½ էն 115 զրուշի։ Հասաւ 1300 պարկ։ 15 պարկ պղպեղ վաճառուեցաւ այս շաբաթուս։ 400 մնաուկ մոմ հասաւ և վաճառուեցաւ 1000 մնաուկ Ֆուռնիէ, 58 ական զրուշէն։ Անվերջի մոմերուն վրայ գործ չ՚ըլլար։

—Առեւտրական Սենեկին պաշտօնապէս ծանուցուած է Բարսեղ Թէրէքլեճեանի մնանկութիւնն ի Սկիւտար, Թէքէ-Դարուսի։

—

ՀՐԴԵՀ Ի ԶՄԻՒՌՆԻԱ

Շաբաթ օրը Զմիւռնիայէն մայրաքաղաքս հասած հեռագիր մը կը ծանուցանէր թէ քաղաքին Ֆրանչիսկեանց եկեղեցին (Ս. Մառի) այրեր է ամբողջովին։

—

ՓՈՔՐ-ԱՍԻՈՅ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ

Պ. Կօթառ, որ մայրաքաղաքս կը գտնուի, կայսերական կառավարութեան ծրագիր մը մտուցած է, երկաթուղի մը չինելու համար Սամսունէն մինչեւ Տիարպէքիր և անտի մինչեւ Պաղտատ։ Ի հարկին, երկաթուղւոյս այս գիծը պիտի կարենայ երկարիլ մինչեւ Պասրա։ Այս ծրագիրը կը քննուի այժմ Հանրօգուտ շինութեանց Նախարարութեան կողմէ։

Թ-ղթէ կ՚իմանայ թէ Սէրէզի նախորդ կառավարիչ Նէշիպ փաշա, որ Պետական Խորհրդոյ դատական ճիւղին առջեւ կը դատուէր, իրբեւ ոճրագործ նկատուէր է, որով Պետական Խորհրդոյ վճռաբեկ ճիւղին առջեւ պիտի դատուի։

—Անցեալ գիշեր, յԱքսէրայ պատահած հրդեհն, որ գեղարան մը միայն այրած էր, առաջ եկած է խանութին սանդուխին վրայ ձգուած քարիւղի լամպարէ մը որ պայթած էր։ Դեղարանի աշակերտն, որ միայնակ էր խանութին մէջ, հազիւ կրցած է ինքզինքն ազատել խանութին վրայ դտնուած սենեկին պատուհանէն, որմէ հետեւ սենեկին դուռն արդէն բոցերու մէջ կը գտնուէր։

—Երկու օր առաջ հանգածուելս բեռցած երեք նաւակներ ընկղմեցան Դարապրունի մօտ։ Առաջինին մէջ երեք լաստեր կային և միւս երկուքին մէջ չորս լաստեր որք ազատեցան։ Կիւնտիւզ Տէրէի մօտ ևս ածուելս բեռցած հելլենական առագաստանաւ մը ընկղմեցաւ առջի օրը։ Նաւավարք ողջամբ ազատուեցան ջրէն։

—Արեւելեան երկաթուղեայ ընկերութեան շահագործման քննիչ Պ. Ժօրժ Բէռռուա կ. Պոլիս փոխադրուած է նոյն պաշտօնով։

—Շաբաթ օրը Մէարիֆի պաշտօնատան մէջ տեղի ունեցաւ Պոլսոյ երկրորդական վարժարաններու այս տարուան շրջանաւարտից վկայականներու բաշխման հանդէսն, ի ներկայութեան բարձրաստիճան պաշտօնատարաց։ Ընդ ամենը 95 աշակերտք վկայական ստացած են։

—Մէ-րէ-ՎԷՐ, ծանուցանելէ յետոյ թէ ի Ղալաթիա Զէյվէկ Մէյտանը, ազատերին եռեւ գտնուած տանց մէջ տեսակ մը հիւանդութիւն երեւան ելած է, ձեռնհաս իշխանութեան ուշադրութիւնը կը հրաւիրէ։

—Պրուսայի գաւառական թերթին մէջ կը կարդանք թէ Բէօթաշիոյ գաւառին մէջ Զըրբզ Ալի աւազակապետին ընկերն Թորայ Ալի օղլու Հիւսէյին ոստիկանաց ձեռքէ սպանուեր է։ Այս աւազակ ժանտարմայի տասնապետ մը սպանած ըլլալով տասն հինգ տարուան շրթայական աշխատութեան դատապարտուած և Բէյօթաշիոյ բանտը փոխադրուած պահուն խոյս տուած էր իրեն ընկերացող ժանտարմայի մը ձեռքէն խլելով նորա Վինչէսթէր հրացանը։ Այդ Հարագործն անկից ի վեր փախստական շրջելով վերջին օրերս երեւան եկած և սկսած էր այդ կողմերը ասպատակել։

—Մաքսատան կեսդիչ շոգենաւանցի Գարաքէոյի առջեւ նաւակի մը բախելով ընկղմեց։ Նաւավարն՝ Յովհաննէս, որ նոյն պահուն ձուկ կորսար, ծովն ինկաւ, սակայն նաւապետն ազատեց զնա և երկու հարիւր զրուշ տուաւ իրեւ հատուցում։

ՆՈՐԹՀ ՊՐԻԹԻՇ ԷՆՏ ՄԷՐԲԷՆԹԱՅԻ ԵՒ ՆՈՐԹՀԷՐՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳ. ԸՆԿ.

Վերջերս վերոյիշեալ առաջնակարգ ընկերութեանց յետնեալ գումարեալ բաժնետերաց Ընդհ. ժողովոյ ներկայացեալ 1888 տարեշրջանի գործառնութեանց տեղեկագրերէն անօգուտ չ՚եմք համարիր մեր ընթերցողաց ներկայացնել հետեւեալ շահեկան մանրամասնութիւններն որք կատարեալ գաղափար մը կուտան սոցա գրամական նախանձելի կացութեան վրայ։

Սոցա առաջինն Նորթհ Պրիթիշ էնտ Մէրքենթայլ որ երեք միլիոն Անգլ. ոսկւոյ գրամագլուխ մը ունի, 1888 տարեշրջանի միջոցին 2,085,347 Անգլ. ոսկւոյ տարեկան հասոյթ մը ունեցած է, այսպէս 152,997 Անգլ. ոսկւոյ յաւելուած մը ցոյց տալով նախորդ տարեշրջանի հասոյթից հետ բաղդատմամբ։ իսկ պահեստի գումարն հասած է 6,515,542 Անգլ. ոսկւոյ պատկառելի գումարին, Ընկերութեան դրամական կացութեան սոյն հիւղին վրայ ևս 272,415 Անգլ. ոսկւոյ յաւելուած մը եղած է բաղդատմամբ նախորդ տարւոյ։

Ոչ նուազ գոհացուցիչ է Նորթհշրնի տեղեկագիրն։ Սոյն Ընկերութիւն ևս իւր երեք միլիոն Անգլ. ոսկւոյ գրամագլխով 1888 տարեշրջանի միջոցին ունեցած է 967,900 Անգլ. ոսկւոյ հասոյթ մը (նախորդ տարեշրջանէն 21,100 ոսկի աւելի), իսկ պահեստի գումարին վրայ աւելցած է 159,600 ոսկւոյ գումար մը որով սոյն Ընկերութիւնն այժմ ի պահեստի ունի 3,581,000 Անգլ. ոսկի։

Հարկ չէ ըսել թէ սոյն հաշուոց հաշուութիւնն Անգլիական իշխանութեանց կողմանէ ստուգեալ և վաւերացեալ է։

Ասանօր չ՚մոռնանք յիշել զայս կարեւոր կէտ ևս որ Նորթհ Պրիթիշի բաժնեթուղթք 6¼ էն մինչեւ 50, իսկ Նորթհշրնի բաժնեթուղթք 10 էն մինչեւ 70 բարձրացած են։

Սոյն թուանշանք արդէն իսկ լիովին ցոյց կուտան սոյն Ընկերութեանց ամենայն վստահութեան արժանի դիրքն և մշտնջենաւոր յառաջդիմութիւնն, և այլ ևս տեղ չ՚են թողուր աղբիւրներու դիմել տեղեկութեանց համար։

Վերոյիշեալ Ընկերութիւնք երկար ժամանակէ ի վեր մայրաքաղաքիս մէջ միացեալ գործակալութիւն մը հաստատած լինելով, անտարակոյս իւրեանց ընծայած կրնկակի երաշխաւորութեամբ եւ դրամական ճոխ կացութեամբ հասոյն Ընկերութեանց մէջ բարձրագոյն գիրքը կը բռնեն։ Սոյն միացեալ գործակալութիւնն արժանապէս ներկայացեալ է յան. ձին Մեծ. Դառնիկ էֆ. Ց. Սերբենանի որ իւր բազմամեայ փորձառութեամբ եւ ապահովագրական գործոց մասին ունեցած ներհուն հմտութեամբ իրաւամբ արժանացած է թէ՛ ներկայացուցած Ընկերութեանց եւ թէ հասոյն հասարակութեան համակրանաց եւ վստահութեան։

Ա.Զ.Դ.

Օսմ. Հանր. Պարտուց թողեալ հաստատից Ընդհանուր Տնօրէնութիւնը կը ծանուցանէ հասարակութեան թէ արտաքեալ գլխիներուն համար Մերիի որոց կիսուն յետս վճարումն յայտմէտեան պիտի լինի ի ձեռս այնմ որ ուն

Ամէն անձ որ պիտի կրնայ այս պայմանաժամուն մէջ ապացուցանել իր քով գտնուող Գրաշուեալ Թղթոց կանոնաւոր գնումն, ի փոխարէն պիտի ստանայ նոյն դասակարգէն Թռչուն-Գրոշներ։

Ամէն պաշտօնագիր որ գրուած է Գրաշուեալ Թղթի վրայ և յիշեալ կրկնակի պայմանաժամին լրմանէն յետսագոյն թուական մը կը կրէ, պիտի նկատուի իբր անգրաշ և տուգանքի պիտի ենթարկուի համաձայն Օրէնքին։ 663 3—3

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ

ՏԻԵԶԵՐ. ԱՐՈՒԵՍՏԱՀԱՆԴԷՍ ԲԱՐԻԶԻ

Արեւելեան երկաթուղեայ անօրինութիւնը պատիւ ունի ծանուցանել հասարակութեան թէ Բարիզի Տիեզերական Արուեստահանդէսը գնացող անձինք կրնան Սիրքէֆիի կայարանէն ստանալ բացի Կ. Պոլիս-Փարիզ և Կ. Պոլիս-Վիեննա սովորական տոմսերէն, Վիեննա-Բարիզ-Վիեննա ուղեւորութեան համար զեղչեալ գներով պրոմիէր տոմսեր։

Այս տոմսին ուղեցոյցն է հետեւեալը.

Վիեննա-Պիշոֆսհոֆէն, (Ամդէէդդն, Վէյտոֆէն, Սէյմթալ, կամ Ամդէդդն, Լինց, Ադնանկ, Կմունտէն, Իշլ, Սդէյնախ-Իրտնինկ, կամ Ամդէտտէն, Լինց, Ադնանկ, Սալցպուրկ), Ինսպրուք (Արլպերկ), Ֆէլտքիրչ։

Ֆէլտքիրշէն ի Բարիզ, ուղեւորն ըստ հաճոյս կրնայ ընտրել հետեւեալ ուղեցոյցները.

1. Ֆէլտքիրշ-Պիլխա-Թալվիյլ, կամ Ռուդէր-Զուրիխ-Պրուկ-Սդէյն, կամ Լուչէրնա-Օդդէն-Պալ-Բըդի Գռուա, կամ Տէլ-Բարիզ։

2. Ֆէլտքիրշ-Լանդրախ-Սէնդ Մարկըրիգ-Սէն կալ կամ Ռոմանշորն-Վինդհէրդհուր-Զուրիխ-Պրուկ-Սդէյն, կամ Լուչէրնա-Օդդէն-Պալ-Բըդի Գռուա, կամ Տէլ-Բարիզ։

3. Ֆէլտքիրշ-Լանդրախ-Պրէկենճ-Գոնսդանճայի լիճը, կամ Սէնդ Մարկրիգ-Ռորսճախ-Ռոմանշորն-Գոնսդանճա-Պալ*)-Բըդի Գռուա, կամ Տէլ-Բարիզ։

*) Տոմսերն իրաւունք կուտան Պալի միացման երկաթուղով կամ Սէն Լուի-Հունինկէ-Էյտրոլշոհէի երկաթուղով փոխադրութեան։

Բարիզէն վերադարձ ի Վիեննա Նանսիէն Ավրիգուռ, Սդրազպուրկ, Պասլն, Գարլսրուհէ, Շգուդկարտ, Ուլմ, Միւնիխ և Սալցպուրկ։

Այս պրոմիէր տոմսերն, որք 40 օր արժէք ունին, կը վաճառին.

Ա. կարգ 252 Ֆրանք 45
Բ. կարգ 180 Ֆրանք 20

Սովորական տոմսին գինն է.

	Ա. կարգ	Բ. կարգ
Կ. Պոլիս-Վիեննա (Պարզ ուղեւորութիւն, 10 օրուան համար)	228·90	167·60
Կ. Պոլիս-Վիեննա (Երթ և դարձ, 30 օրուան համար)	366·60	268·40
Կ. Պոլիս Բարիզ (Պարզ ուղեւորութիւն, 30 օրուան համար)	409·15	300·50

Դիտող.-Ընդ. Սովորական տոմսերով, 30 քիլոկրամի ծանրութեամբ սնտուկի և այլնի համար դրամ չառնուիր։

Մէյ-էյ-ֆէր տոմսերն և սովորական տոմսերը, երթ և դարձ, արժէք չունին Օրիանդ-Էքսպրէսի կառամբոց համար։

Աւելի ընդարձակ տեղեկութեանց համար դիմել Սիրքէֆիի կայարանը, կամ Տնօրէնութեան Առևտրական ճիւղը։

ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլիս, 14 օգոստ. 198

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐՔ

ՀԱՎԱՍԻ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆԷՆ

Պէլկրատ, 17 օգոստոս

Նախորդ թագաւորն Միլան արտօնութիւն տուաւ Նաթալի թագուհւոյն գալու տեսնելու իւր զաւակն, ինչ ինչ պայմաններով։

Բարիզ, 17 օգոստոս

Պուլանժէական լրագիրը կը հրատարակէն յայտարարութիւն մը Պուլանժէի, Ռոշֆոռի և Տիլլոնի սառագրութեամբ, ըստ որում ընդդէմ Գերադոյն Ատենի վճռոյն, զոր հրեշային անարդարութիւն կ'անուանեն, և կոչում կ'ընեն ընտրական մարմնոյն։

Պատերազմական գործոց նախարար Պ. տը Ֆրէսինէ անօրինութիւններ ձեռք պիտի առնու ընդդէմ պուլանժէական սպայից։

Լոնտոն, 17 օգոստոս

Երէսփոխանաց ժողով. Պ. Լապուշիրի մէկ հարցման պատասխանելով, արտաքին գործոց նախարարութեան խորհրդական Սըր Ճ. Ֆէրկիւսըն և նախարարութեան անդամ Պ. Սմիթ յայտարարեցին թէ Անգլիա ոչ մէկ յանձնառութիւն կնքած է Երրեակ Դաշնակցութեան հետ։

Կը հաւատան թէ Վիքտորիա թագուհին խոստացեր է Վիլհէլմ կայսեր՝ իրեն փոխադարձ այցելութեան երթալու յառաջիկայ տարի։

ԱՐԵՒԵԼ. ՀԵՌԱԳՐ. ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԵՆԷՆ

Բարիզ, 17 օգոստոս

Շաքիր փաշայի ի Կրէտէ ձեռք առած տնօրինութիւնները մեծապէս կը հաւնին ասա դեսպանական շրջանակներու մէջ։

Բարիզ, 18 օգոստոս

Հակառակ երեկի Պորտայի զրոյցներուն, կառավարութիւնը լաւ կը համարի ընդհանուր կացութիւնը։

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՊՈՐՍԱ

Ղալաթիա, 7 օգոստոս

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐԱՅ

3 ամիս Լոնտրայի վրայ (Պանքայէ)	109 3/8
3 » » » (վճռդէն)	109 0/0
» Բարիզի » (պանքայէ)	23 2 1/2
» » » (վճռկնկն)	23 10
Օսմանեան Քոնսոլիտէ	
Երեկ երեկոյ գոց. (Պրաց. Լ. Սերի	17 27 1/2
Գօրգայնն գոցուելէն վերջը »	17 27 1/2
Բերայի մէջ »	— —
Առաւօտուն բացուելու »	17 28
Կէս օրին »	17 28
ԻՍԹԻԳԱԼԶԻ ՏԱՓԻԼ	
Երեկ երեկոյ	45
Այս առաւօտ	45
Կէս օր	45
ԸՆԹԱՑՔ ԱՐՏԱՔԻՆ.	
Փոխառութիւն Ա Սերի	28 30
» Բ »	16 30
» Գ »	17 28
ՐԱՖՆԵԳՈՒԹՔ	
Սօսիէթէ ֆէնէրալ Անգլ. Լիր	4 15
Ֆրէնչի ֆէնէրալ Օսմ. »	8 25
Պանք տը Ֆրանս » »	7 8
Սօս. Շանժ է վիլէօր » »	4 27
Թրամուէյ » »	465
Բուսվէլի երկաթուղի Ֆր.	59
Ոպրիկասիոն տը Բրիսրիթէ »	— —
Բանգնեթուղթ Լավրիսմի	106 1/2
ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՅ	
Օսմանեան ոսկի Ղրշ.	100
20 Ֆրանքոց »	87 25
Անգլիական ոսկի »	110 10
Իմպերիալ »	90 3
Ֆրիմից »	51 10
Բուպլի Թղթադրամ »	8 84
» արծաթ »	74
Մէճ. արծաթ. (տարբ.) »	108 22
Վենցոց »	103 30
Լինգնոց »	103 30
Մէքսիկք »	102 20
Թասֆիյէ »	8 30

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

Լոնտոն, 17 Օգոստոս ժամ 5 վայր. 15 երեկոյ

Անգլ. քոնսոլիտ	98 3/16
Օսմ. » Սերի Դ. բացուելու	16 1/4
» » » գոցուելու	16 3/16
» » » Ա	28 3/4
» » » Բ	16 3/4
» » » Գ	16 1/8
Օթոման 1871	92
Փոխառութիւն 1877	100 1/4
Պանք Օթոման	10 3/4
Ռուսական փոխառ. 1873	101
Եգիպտական միացեալ (Իւնիֆիյէ)	90 1/8
» առանձ. (բրիվիլէժիէ)	104 1/8
Տպրոս Նանիէ	84 1/2
Տօմանիայ (փոխառ. Բօչիյտ	102 1/4
Փոխանակութիւն Բարիզի վրայ	25 40
Վիեննա, 17 Օգոստոս, ժամ 4 երեկոյ	
Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	119 65
Օսմանեան երկաթուղի	20 80
» Լեժիի բանգնեթուղթը	107
Բարիզ, 17 Օգոստոս ժամ 3 վայր. 45 երեկոյ	
Ֆրանսական Ռանթ 4 1/2 %	104 27 1/2
» » 3 %	85 27 1/2
Օսմանեան քոնսոլիտ Սերի Դ. բացուելու	16 2. 1/2
» » » գոցուելու	16 32 1/2
» » » Բ.	16 30
» » » Դ.	— —
Օսմանեան երկաթուղի	60
» Լեժիի բանգնեթուղթը	— —
Պանք Օթոման	520
Գրեսի Լիոնէ	683 75
» Ֆոնսիէ	1272 50
Գոնդու

PHŒNIX FIRE OFFICE

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՍՈՅԹ ԱՆԳԼ. ՈՍԿԻ 1,000,000 — "ՓԻՆԻՔՍ" — Հիմնեալ ի Լ.ընդն յամին 1782

ՓԻՆԻՔՍ, հիմնեալ առաւելքան մի դար յառաջ, սոսկ հրդեհի ապահովագրութեան ընկերութիւն մ'է՝ որոյ բաժնետէրերը Անգլիոյ ամենահարուստ և հանրածանօթ դրամատէրեր են՝ ունենալով անսահման պատասխանատուութիւն։

ՓԻՆԻՔՍ ընկերութեան աշխարհահռչակ առատաձեռնութեան մի գլխաւոր աղբիւրն է 16,000,000 Անգլ. ոսկւոյ գումարն զոր յարդ վճարած է հրդեհի ենթասուց համար։

31

ՓԻՆԻՔՍ ընկերութիւնն կ'ապահովագրէ ընդդէմ հրդեհի և կայծական՝ կալուածք, կարասիք և ապրանք՝ յոյժ նպաստաւոր պայմանօք և միջնորդութեամբ ստորագրելոց, որք ունիւք լիազօր իշխանութիւն կարգադրելու անմիջապէս մեր ապահովագրելոց կրած վնասներն։

Հ. ՍԻՄԱՆ և ԸՆԿ. միակ գործակալք ի Պոլիս և ի Շրջակայս
Թիւ 12, Սանտալճը խան, Գալաթիա, Աւստրիական թղթատան վերեւ։

HAMBURG MUNICH UNITED

ՀԱՄՊՈՒՐԿ ԵՒ ՄԻՒԻՆԻԽ

ՄԻԱՑԵԱԼ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Դրամագլուխ ֆռանկ 8,000,000
Պահեստի դրամ ցվերջ յունիս 1888 » 4,817,262
Տարեկան հասոյթ » » » » 10,069,700

Ընկերութիւնքս ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ կ'ապահովագրեն մթերանոցներ և բնակութիւններ և սոցա մէջ գտնուած վաճառքներ և կարասիներ խիստ չափաւոր սակագնօք։

Լիազօր ներկայացուցիչ Կ. Պոլսոյ

ՖՈՒԱՆՔՖՕՐԹՈՒԱԶ

ԾՈՎԱՑԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Դրամագլուխ ֆռանկ 6,250,000 Պահեստի դրամ ֆռանկ 1,270,300

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ շոգենաւուց և առագաստանաւուց վրայ բեռցուած վաճառքներ, ինչպէս նաև թղթատարական և փոխադրական ընկերութեանց յանձնուած թանկագին նիւթեր և դրամ պարունակող ծրարներ խիստ նպաստաւոր պայմանօք և սակագնօք։ Այն նիւթերու վրայ մեծաքանակ գումարներ կարենալ ապահովագրելու համար Ընկերութիւնս միացած է եւրոպեան 13 լուրջ ապահովագրական հաստատութեանց հետ որոց դրամագլուխն ու պահեստի դրամն է Աւելի քան 100,000,000 ֆռանկ

Լիազօր ներկայացուցիչ Համայն Թուրքիոյ

ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ, Պոլիս, Պահչէ—Դաբու, Սօռկիսատիս խան.

3

ԾԱՆՕԹ.—Ցեարք Ներսէսեան Հայր և Որդի, Ընկերութեանցս Պոլսոյ դրամատեարը, լիակատարՁԱՒԱՐԿ ու ՀՐԱՀԱՆԳ ընդունած են վճարելու անմիջապէս այն ամէն՝ վնաս, որոյ հաշիւը հաստատուած է և վաւերացեալ Ընդհ. Գործակալութենէն։

DRAGÉES de Fer Rabuteau

Lauréat de l'Institut de France. — Prix de Thérapeutique.

L'Emploi en médecine du **Fer Rabuteau** est basé sur la science.

Les Véritables Dragées de Fer Rabuteau sont recommandées dans les cas de *Chlorose, Anémie, Pâles Couleurs, Pertes, Débilité, Epuisement, Convalescence, Faiblesse des Enfants, Appauvrissement* et *Altération du sang*, à la suite de fatigues, veilles et excès de toute nature. — Prendre 4 à 6 dragées par jour.

Ni Constipation, ni Diarrhée, Assimilation complète.

Elixir de Fer Rabuteau recommandé aux personnes qui ne peuvent pas avaler les dragées. — Un verre à liqueur aux repas.

Sirop de Fer Rabuteau, spécialement destiné aux enfants.

Une instruction détaillée accompagne chaque Flacon.

Exiger le **Véritable Fer Rabuteau CLIN & Cie, de PARIS,** *que l'on peut se procurer chez les Droguistes et Pharmaciens.*

1239

ՄՈԳԱԿԱՆ ՆԵՐԿ

Նոր գիւտ մ'է այս մաղերուն գոյնը փոխելու համար մէկ երկու անգ ամէն, առանց ուրիշ ո և է նիւթի կ գործածութեան կամ լուացքի,

ՇԱԳԱՆԱԿԱՆԱԳՈՅՆԻ ԿԱՄ ԲՆԱԿԱՆ ԿՈՏԱՐԵԱԼ ՍԵՒԻ

Այս նոր ներկը բաղկացեալ է միայն արմատներու և խոտերու նիւթէ։ Սպիտակ կամ կարմիր մազերն անմիջապէս կը փոխուին պայծառ շագանակագոյնի կամ թանձր սեւի։ Փորձը ցոյց տուած է թէ այս ներկն ա'րբսի գերազանց է նեմանորիական ուրիշ պատրաստութիւններէ։ Իւր առատութիւնն է մազերուն ամենէն բնական երևոյթը տալ և ամենէն ուշագիր գիտցողն ի դերի հանել։ Կը կասեցնէ հերաց անկումը, գլուխը կը մաքրէ, թեփ։ կ'անհետացնէ և նոր այծ կոտոշ մազային մարմին։ Ուշադրութեամբ կարդալ

ԳՈՐԾԱԾՄԱՆ ԵՂԱՆԱԿԸ

Սրուակը երերցնել գործածելէ առաջ և փոքր քանակութեամբ հեղուկէն գնել սպասառակի մը մէջ, յետոյ բաշակ օգտիկ սանտրով մը կամ այլ հեղուկին մէջ թրջած բուրդով մը թեթև կերպով մազերուն վրայ անցուցնել զայն, այնպէս որ ամբողջ մազերը։ Թրջին։ Ապա գլուխը բաց պահել մինչև որ հեղուկը չորնայ։ Բոլոր մազերը մէկ էջլալով, ոմանք մէկ երկու գործածութեան պէտք ունին, այլոյ համար մէկ անգամ բաւ է։ Եթէ մէկ երկու անգամէն աւելի գործածուի, գոյնն աւելի թանձր կ'ելլայ։ Անգամը որ ուզուած գոյնը ձեռք բերուած է, զայն ապրելի պահելու համար կը բաւէ երեք չորս շաբաթն անգամ մը հեղուկն գործածել։ Նոյն եղանակը գործածելու է մորուքին և պիտերուն համար։ Պէտք չկայ գլխոյ լուայ գործողութենէն առաջ կամ ետքը։ Բնականաբար վիրէն դէպ ի ձեռները լուալու է առ ի զգուշութիւն։

ԾԱՆ. Եթէ ուզուած գոյնը ձեռք չբերուի մէկ երկու գործողութենէ ետք, գլուխը լուալու է քիչ մը ալքալով, ապա դիտուն քսելու է այդ ներկն մէջ թեթևապէս թրջած սպունգ մը, և ուզուած ազդեցութիւնն յառաջ կ'գայ անմիջապէս։

ԿԵՂԾԵՐԷՆ ԶԳԻՇԱՆԱՆ.

Միակ կեդրոնատեղի ԼԻՄՈՒՆՏ ԳՈՐՈՒԱՆԱՆ, ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԸՆԴԱՆՈՒՐ ՄԹԵՐԱՆՈՑ, Վայվոտա, Պահչանոցին քով, կայարան Ղալաթիա-Նէշրի Թրամուէյից, թիւ 95 և 97, Ղալաթիա։

77

ԹԱՐԻՍԽ

ԿԵՆԱՑ ԵՒ ԵԿԱՄՏԻՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.

Ի ՎԻԵՆՆԱ. Հաստատեալ 1858 թ.

1887 Դեկտեմբեր 31ին երաշխաւորեալ հասոյթն էր Ֆր. 86,699,959,12·
Ապրողութիւն ապահովեալ գումարաց » 408,448,921,35·
Ապահովագրել տուող անձինք մանուան պարագային մէջ տարեկան բաժիններէն % 23 չան կ'ընեն։
Ապահովագրեալ առուղ անձինք կենաց պարագային մէջ ապահովագրեալ դրամագլուխներէն մինչև 41 ½ % չան կ'ընեն։

ԽԱՐԻՍԽ ընկերութեան կատարած գլխաւոր գործողութիւնք են.

Ա. Ապահովագրութիւն մանուան պարագային մէջ. Օրինակ.

35 տարեկան անձ մը 266 Ֆրանքի տարեկան բաժին մը կը վճարէ իւր ժառանգորդաց ապահովելու համար 10,000 Ֆրանքի դրամագլուխ մը, վճարելի իւր մահուանէն յետոյ և որ իրեն իրաւունք կուտայ շահելու մանուանցել իւր ապրած միջոցին։

Բ. Ապահովագրութիւն կենաց պարագային մէջ (Օժիտքը) Օրինակ.

Մէկ տարեկան եղած միջոցին ապահովագրեալ ազգ մը քսան տարի յետոյ 10,000 Ֆրանքի դրամագլուխ մը պիտի ստանայ. ամէն դատ, պիտի մնանայցի Ընկերութեան 85 % շահուց՝ 298·30 Ֆրանք տարեկան բաժնին փոխարէն։

Մանկանց օժտի համար ապահովագրելոց շահուց ման եղած է վերջին երեք տարիներուն համար 37 %, 34·12 % և 41 ½ %։ Այսպէս ապահովագրեալ 1000 Ֆրանքին վրայ, 415 Ֆրանքի շահաբաժին ստացած են վերջին բաղխուածէն։

Ջերմին մրցանակի մը վիճակաւ, կարելի է երաշխաւորել նաև վճարուած գումարն՝ եթէ մահ պատահի։

Տեղեկութեանց համար գիմել առ ընդհ. Գործակատարն Գ. ԼԻՕՆԵԼ ՊՈՆՏԻ։
Գրասենեակք, Թիւնելի հրապարակ, տուն Մայերի, երկրորդ յարկ
Ընկերութեան սեղանաւորն է Գ. Ս. ԱՏԼԷՐ 44

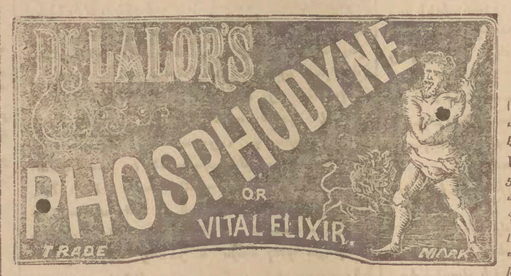

ԱՌՈՂՋՈՒԹԻՒՆ-ՈՑԺ ԿՈՐՈՂ.

ՖՈՍՖՈՏԻՆ ՏՈԿԹՈՐ ԼԱԼՈՐԻ—Վերջին քսան եւ հինգ տարուան մէջ ապացուցուած է է թէ այս գեղը ՖՈՍՖՈՐԱԿԱՆ ՄԻԱԿ ԴԱՐՄԱՆն է որ մինչեւ ցարդ գտնուած է, կատարելապէս լուծելու համար ուղեղի հիւանդութիւններն, անդամալուծութիւն, գիտութիւն, զառանցանք, առնական կարողութեան փողանցաս կորուստ, եւ առնական ոյժերու կորուստներ եկած ամէն գործարանական խանգարում։

Կը բուսնէ դժուարամարսելիութիւնը, ջղային եւ սրտի հիւանդութիւններ, լեարդի եւ երիկամանց, - ուռանութիւններն, արեան չրջանի բոլոր խանգարումները։ ընդհանուր հիւծութիւն եւ ապառուտ։ Կը կասեցնէ կենդանի ոյժերու ո եւ է կորուստ որ յառաջ եկած է ո եւ է պատճառէ։

Ջղային տարութեան եւ սաղ հետեւանաց մէջ այս դեղին ազդեցութիւնն անմիջական և մնայուն է։ Մեկամսոյ ութեան զգայուն մեռն եւ սխտանիչը կ'անհետանան ճշմարտապէս հրաշալի արագութեամբ մը։

ՏՈՖՈՐ ԼԱԼՈՐԻ ՖՈՍՖՈՏԻՆԸ ջղային հիւթ եւ ուղեղային զգայացութիւն կ'ստեղծէ, արեան մէջ մուծանելով կենսական էլեկտրական տարրը, ֆոսֆորն, որ ուղեղին կենդրոնական ճշմարիտ զգայացութիւն է։ Առնական կորովը կը կենդանացուի մարդկային ամէնէ դրութեան մէջ, մարմնոյն եւ մարդին տարով հուժկու եւ առատ առողջութիւն մը, այնպէս որ կարելի է բոլոր պարտականութիւններն կատարել վստահութեամբ եւ գոհունակութիւնամբ։ Աւար ուշամ է, կը զտէ եւ կը ճանչցնէ արիւնն եւ նոր առուգութիւն մը կուտայ ուղեղին, ջղային գրութիւնն եւ մկանանց։ Իւր վերանորոգիչ ազդեցութիւնը կը տեսնուի գործածուած առաջին օրն իսկ։ Ջղային գրութիւնն եւ ժառանգական կարողութեանց նշանաւոր յաւելումն եւ կորութիւնն եւ բարձրութիւնն զգայնամէ մը որ վարժութիւնն հիւանդը շատուց ի վեր կորուսած էր։ Մարդոյութիւն վերանորոգուած է։ Մարդանց հրաշալի կերպով կ'աւելնայ։ Ազիտաց պաշտօնը կանոնաւորապէս կատարուի։ Գունդ կը լինի հանդարտ եւ կաղդուրի։ Գնայը կ'սկսի լինալ, շրթունքը կը գունաւորին, աչքերը շողան կը լինին, մարմնը պայծառ եւ առողջ գոյն մը կ'առնու, մազերը այծ կ'ստանան։

Ջղաւորդ ը սաղ նմանութիւններն են։ Տոքթոր Լալորի Ճմարիտ ֆոսֆոտինը պարունակեալ է այն ամէն շրջերուն մէջ որ, բրիստանական հանրապետութեան գրասէրը կը կրնան ա բառերով Dr. Lalors' Phosphodyne, London, England փոխագրուած։ Այս գեղին ունեցած յաջողութիւնն յառաջ բերած է ապատիւ վատնաւոր եւ պատակար կեղծիք։

Մեծ արձանակ եւ փոքր։ գանակ կը վաճառուի Թուրքիոյ եւ Պալկանիոյ ներկայացուցչին քով,

79 Մ. ԷՄՄԱՆՈՒԷԼ ԳԱՐԱՍԱՆԱՆ

Անգլիական Ընդհանուր մթերանոց, Վայվոտա, պահանոցին քով, կայարան Թրամուէյից, 95 եւ 97

ՖԻԻՔՕԿԼԻՍԻՆ ԿՐԷՍԻ

ԾՈՎԱՑԻՆ ՏՈՒՆԵՐԻ ԲԱՂԿԱՑԵԱԼ ՕՇԱՐԱԿ

Մորու ձիան իւղին փոխան, ազդեցիկ դեղ մին է այս ֆի-ֆէ-էլ-էֆ-ը եւ այնչափ ախորժահամ է որքան միւսը նողկալի։

Ֆի-ֆէ-էլ-էֆ-ին Կրէ-սին յաջողութեամբ կը գործածուի ՏՂԱՑՈՑ պարբերական հիւանդութեանց մէջ։ 444

Լը Բիւ-Տրիել և Ընկ. LE PERDRIEL & Co. Ի Բարիզ և Դեղարանաց մէջ։

ՄԱՏԱՅՍ Ս. Ա. ԱԼԼԷՆԻՆ

ԱՀԼԵՐՀԱԾՈՒԹԻՒՆՈՅ ՄԱՏ. ԴՈՐՈՒԱՅՐ

(MRS. S. A. ALLEN'S WORLD'S HAIR RESTORER.)

Ներկայ ընկած մազերուն գոյն, վերնիմ ու գեղ կուտայ։ Կը նորոգէ անոր կեանքը, այժը և ամուր։ Դիւրու թեփը շուտ մը անհետանալի կ'ընէ։ Իր անուշ հոտը առատ է ու հեշտալի։

"Մէկ շիշը կը բաւէ։" Բոլոր փորձը ունեցան ամենքը օրինակ մտերարգուած մազերը իրենց բնական գոյնին դարձան, և Ճաղատ տեղերը մազով ծածկուեցան։

Ներկ չէ, և ամենեին գեան մը չունի։ Թէ որ կ'ուզես թարմ մազ ունենալ և բոլոր կենդանի մէջ պահել, առանց ուշանալու շիշ մը ստացիր դիմէ Մ. Ա. Ալլենի Հաճոյ Խարհման Նաւ Նորոգիչ։ (MRS. S. A. ALLEN'S WORLD'S HAIR RESTORER.)

Գլխաւոր մթերանոցը Լոնտոն է (114 and 116, Southampton Row).

Նոյնպէս Խարիս ու Նիու Եորք։ Արվաճառուի ամէն սափրիչներու, անոյշ իւղագործներու և անոյշեցի դեղագործներու քով։

Կը վաճառուի մ. ն. Ն. Քանչիք եղբայրք Բրիտանական դեղարանը. 433 Մեծ փողոց Բերա, Իսմէն Քարաւանս, Ղալաթիա, Ենիկէ Քարտէրը 95 և 97. Գիւլիւքանի Ալբարց քով 77 Էմին Խանի— , 31 Ալիկ Ճամի և 163 Մեծ փողոց Բերայի, և Իզմիրի քով Բերա Մեծ փողոց թիւ 123։ 61

HUILE DE FOIE DE MORUE DÉSINFECTÉE de CHEVRIER

ՇԵՎՐԻԷՆ ՄՈՐՈՒ ՋԿԱՆ ԻՒՂ ՓՏՈՒԱԾ

Առաջնակարգ դեղագործ ի Փարիզ. ապետ Պատուոյ Լեգէոնի, վարձատրեալ Բ. կարգի Մէդիտէրով, ֆոնդատէր. Իզապէլլա-Դանոլիք պատուանշանին։

ՃԵՐՄԱԿ ԵՒ ԹՈՒԽ

Մորու ձկան իւղը խոյնդանով զտելով, Պ. Շեվրիէ այդ հեղուկին տուած է ախորժելի համ և հոտ, մինոգամայն աւելցնելով անոր բուժիչ յատկութիւններն։

Այս գիւտին պատճառաւ հնարիչը մեծամեծ գարձարութիւններ ստացած է, միտալ և պատուոյ վկայական։

Ամբողջ աշխարհս բժիշկք կը նախադասեն զայն ամէն տեսակներէն։

ԵՐԿԱԹԱԽՈՒՆ

Պ. Շ. սրէ իւր գլեաց կատարելագործած է փ-ռ ֆէ-ֆով Մորու ձկան երկաթախառն իւղ մը պատրաստելով։ Հանգամանք այս յաւելման, իւղը գիրաւ կը մարսուի և բնաւ զնդութիւն չպատճառուիր։ Ուստի նոյնիսկ ամենէն մեծ երկաթախառն պատրաստութիւններէն և յաջողութեամբ կը գործածուի Թոքախտի, Պրոնշիթի, Վատութեան և Խոյլի համար։ Մանաւանդ կը յարմարի տարարկամ անձանց։ 84

Ընդհ. մթերանոց, կեդր. դեղին. Ն. ԹԼՕՏՕՐԻՏԼԻ, 244, Մեծ փողոց Բերայի, Կ. Պոլիս Միեւնոյն դեղ. տան մէջ կը գտնուի նաեւ ՇԵՎՐԻԷՆԻ կապարիչ ԴՈԳՏԻ ԳԻՆԻՆ։

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ԴԱՌԼԸՄԱՆ ԵՒ ՊԼՈՒՄՊԷՐԿԻ

Ղալաթիա Պէօյուք Միլլէթ խան, միջադային թղթատարան վրայի յարկ

Սոյն վաճառատան մէջ խիստ ածան գներով կը վաճառուին ամէն տեսակ ճերմակեղէնք, կանանց համար կրկնոցներ, տղայոց համար հագուստներ, կէս շրջազգեստներ, քոռսէներ, օժտի համար ճերմակեղէնք, բանուածքներ, բարմտեսակ զուլպաներ, թաշկինակներ և այլ այս տեսակ ապրանքներ։

Այս ապրանքներ, որոց մեծերն ալ լաւ տեսակէ են, կը վաճառուին թէ՛ փոքր և թէ մեծ քանակութեամբ։

Այս ապրանքներ կը պատրաստուին Վիէննայի և Գերմանիի յատուկ գործարանաց մէջ։ Նոյնպէս Անգլիէն, Իտալիէն և Եւրոպական ուրիշ երկիրներէ եւս ապրանքներ կը բերուին։

Գաւառներէ եղած յանձնարարութիւնք կը կատարուին եթէ փոխարէնը փոխանակագրով և կամ թղթատարական դրոշմով ղրկուի։

Զը հաւնուած ապրանքները ետ կ'առնուին և սակը ետ կը տրուի զեղչելով փոխադրութեան ծախքը։ 86

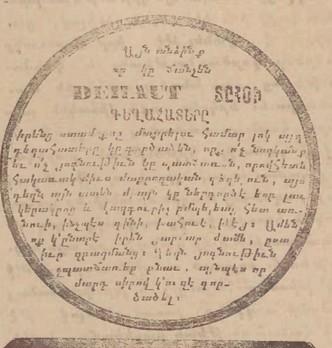

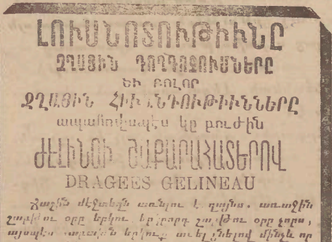

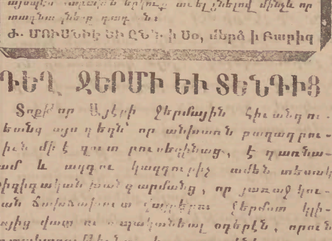

ԴԵՂ ՋԵՐՄԻ ԵՒ ՏԵՆԴԻՑ

Տոքթոր Այլերի ջերմային հիւանդութեանց այս դեղն որ անիսան բաղադրութիւն մի է զուտ բուսեղինաց, է դառնահամ և ազդու կազդուրիչ ամէն տեսակ ֆիզիկական թուլացարանց, որ յառաջ կուգան մանաւանդ ապրելու ջերմոտ կիմայից վատ ուտելեաց օգներն, որոն օգտակարութիւնը և ապաքինիչ ստոյգ յատկութիւնը երբեմն աւելի է նորա անհամար ազդեցանց ստոյգ գիտութեամբ։ Այս ֆիզիկական խանգարութիւնն յառաջ կուգան օգին մէջ լողացող թունաւոր անելի բերի նիւթից միացում, որը թոքերէն անցնելով կը մտնէ արեան մէջ, կը խանգարին փորոյն, և յառաջ կը բերեն տեսակ տեսակ ջերմեր և տենդեր, և արեան թունաւորութիւն, որոց աս անունները որուած է։ ջերմն և սարսուռ, թագուն ջերմ, պարբերական ջերմն, ընդհատեալ ջերմն, մարդային տենդ և հրատապ տենդեր։

Թունաւորեալ օդերէ պատճառեալ հիւանդութիւնք կը պատահին այն տեղեր ուր մթնոլորտ ապականեալ և թունաւորեալ է ճահիճներէ կամ ճախճախուտ վայրերէ բուրեալ ժանտահոտ նիւթերով, կամ բաց աղբանոցներէ և ականներու ծակտիկներէն ելած թունաւոր կազերով, զորս մարդիկ կը ծծեն ընչաւութեամբ։

Այլերի ջերմի ու տենդից դեղն կը ընկայ այդ թունաւոր նիւթոց կամ կազերու ազդեցութիւնը և դուրս կը վանէ զայն մարմնոյն մէջէն, որոյ գործածութիւնն սուգապէս անվտանգ և անվնաս է և օգուտ ստոյգ, մինչ թէ տրուած հրաշանգիր համեմատ գործածուի։ Կը ծախսի Միսաեան և բնիկերաց Ամերիկեան վաճառատան մէջ ի Ղալաթիա Կոստանդնու պոլսոյ։ 166

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՑԿԱԿԱՆ ԵՒ ՄԱՐՈՒԲԵԱՆ

Ն. ԲԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

Մարսելիայի և Բոլիի գլխաւոր կանոնաւորեալ բանաստ

Մարսիլիա երթալիք յառաջիկայ շոգենաւն է Աչէնի որ պիտի մեկնի օգոստ. 19ին

Ուղղակի և արագ ապահովութիւն

Նաւուղղեալք, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմեցէք առ գործակատարն
ԹԻՄՈԹԷ ԲՐՈՒՆԻ,
Թիւ 17-18 Գիւլիւք Միւլէթ
371 Մոմհանէ փողոց, թիւ 14

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Լիվերբուլ և Մէլբուրնի գլխաւոր բանաստ

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Քանոպուս	4200	Կիմբրս	3000
Ցերոս	4000	Օասրիս	3000
Օսմանիէ	4000	Նէրեթիս	3000
Սէսսոպրիս	3250	Բերա	3000
Թիպս	3250	Լոդիս	800
Մակասար	3250	Օրիսսա	800
Մարիսթիս	3250	Սէսիլ	700

Մոսպրա շոգենաւը, նաւապետ Թոմաս, օգոստ. 9 21ին Լիվերբուլէն ասա կ'սպասուի ընդհանուր վաճառքով։

Դիմել առ Ժ. Վ. ՎԻԹՕԼ և ԸՆԿ. Ուիթոլ խան
ՇԼՅՈՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.
276 31, Ճէյմս Սդրիդ, Լիվերբուլ

Արտօնատէր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՅ